

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.
VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hatásos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Ryktér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, július 14.

Mai számunk főbb közleményei:

Már megint Polónyi.
Egyetemet Aradnak.
Tisza beszédének hatása.
Aradon elfogott betörő jogász.
A miniszterelnök a vallásfelekezeti békéről.
Kullszafittok.
A vitás 327,000 korona.
Letartóztatott hamiskártyások.
Politikai vidámságok.

Urbán Iván

az aradi egyetemért.

Arad, július 13.

A mi, koalíciótól agyongyötört hazánkban nem merülhet fel olyan kérdés, melynek politikai vonatkozása ne lenne. Ha valamelyik város lópatkoló tanfolyamot kér a minisztériumtól, bizonyára politikai pártállására hivatkozik és ilyen jogérveken vindikálja magának a lópatkoló tanfolyamot. A koalíció belenevelte a köz tudatba, hogy minden, ami a kormánytól jön, elismerése, a beszolgáltatott politikai javaknak, honorárium a párthűségért, a koalíció szekértolásaért.

Apponyi kultuszminisztersége alatt Demeczky udvari tanácsos nagy apparátussal nekifeküdt a parancsoló szükségét képező harmadik egyetem kérdésének, megoldásához és alapos tanulmányozások után lett a harmadik egyetemből — hat új egyetem. Ennyire okvetlen szükség is volt, mert

hiszen Kassát Andrássy Gyula képviselte, Temesvár mandátumot adott Wekerlének, Debrecen megkövezte a darabont főispánt és három függetlenségi képviselővel növelte a koalíció hatalmát, Pozsony közel van Bécshez, az udvar is szereti és a villamos vasút dolgában tanusított előzékenységet valamivel csak honorálni kell, Pécs több ízben agyba-főbe ünnepelte Apponyit és Kossuth Ferencet. Nagyváradnak pedig csak kijár valami azért, amit elvesznek tőle. Innét Demeczky ur egyszerűen elakarja vinni a jogakadémiait.

Igy kerül össze tehát univerzitás és politika a koalíció böles elbírálása alapján. De hát változtak az idők és a jelenlegi kormány egészen más anyagból van gyurva, mint volt a koalíciós hatalom és ez a kormány más szempontok alapján fogja elbírálni a felállítandó egyetemek kérdését. Politikamen esen fogja megoldani ezt a kérdést és akkor Arad is szerepet kérhet ebből a kulturmozgalomból.

Arad város mai közgyűlésén Műlek Lajos hívta fel a törvényhatósági bizottság figyelmét erre a nagyon is aktuális kérdésre és méltó örömmel hallottuk, hogy Urbán Iván főispán a saját iniciatívájából máris tett lépéseket Arad érdekében. A főispán nem várta be, míg felkérlik arra, hogy szószólója legyen Aradnak, ő maga sietett bejelenteni Arad város figyelembe veendő igényeit és befolyásának min-

den súlyával kivitte azt, hogy Arad város a posszibilis jelöltek sorába került.

Nem politikai szempontból kell elbírálni ezt a nagyfontosságú kérdést. Aradot reális tényezők jelölik kiegyetemi városnak és mikor a kormány új egyetemek felállításával foglalkozik, Arad nagy esélyekkel bír a megvalósításnál.

Arad, minden egyévtől eltekintve nemzetiségi város, ahol egy magyar kulturát terjesztő főiskola eminens szerepet játszhatik magyar nemzeti szempontból. Nemzetiségi vidéektől körühatárolt országrész központja Arad, melynek nemzeti misszióját bővebben fejtegetni felesleges. Ebben a nemzeti munkában mindannyiunknak össze kell fogni és mikor az egyetemek kérdése komoly elhatározás elé kerül, a kormány tekintetbe fogja venni ezeket az első rangú nemzeti szempontokat és sutba fogja dobni a politikai rátermettséget.

A számításba vett városok mindegyike milliókat szánt egy harmadik egyetemre. Arad abban a milliós licitálásban nem vett részt, mert anyagiakban nincs meg a hozzá való tehetősége, de amint etikai szempontok alapján dől el az egyetemek feállításának kérdése, Arad messze maga mögött hagyja a versengő városokat. Elvégre ennél a kérdésnél nem egyes városok érdekei játszak a döntő szerepet, hanem általános nemzeti és

Erkölcsvándorlás.

Irta: Molnár Jenő.

I.

(Estély. A társaság kisebb csoportokba verődik, egy csoportoskú, hosszú leány zongorázik, az aszonyok egymás tolettjeit és a saját gyermekeik okosságát dicsérik, a férfiak jórészt kártyáznak. Irma, az estélyt rendező család „szemétfénye” félrehúzódik egy csöndes sarokba Rosa Pálival, aki jelenleg huszáronkéntes.)

Irma: Milyen sápadt maga, Pali! És milyen karikásak a szemek! Biztosan dorbézolt az éjjel. Reggelig, ugy-e? No, mondja el, de becsületére, leendő huszártiszti becsületére: mit csinált, hogyan mulatott, kivel és hol volt. De nem szabad semmit és senkit sem elhallgatni.

Pali: Ott kezdem, hogy az éjjel kivételesen otthon voltam. De ha mulattam volna is, hogyan képzelheti, hogy elmondom magának. Egy tizenhét...

Irma: Nem igaz. Tizennyolc vagyok. El is multam. És ne higgye, hogy én is olyan naiva buta vagyok, mint a többiek. En mindent látok, mindent hallok és mindent tudok.

Pali: Mindent?

Irma: Még annál is többet. Engemet már négy éve burcoltak egyik színházból a másikba, egyik felolvasástól a másikhoz. Velem nem beszélhet úgy, mint otthon a pusztán az ispán, vagy a kasznár leányával, aki bizonyosan fodormentával szagosítja a ruháját és fo-

nott korbácsot fésül a hajából. Engemet se maga, Pali, se más nem fog félrevezetni, meg tévesztetni, felültetni.

Pali: Ha volna kegyes, Irma, fölvilágosítani, miért az a nagy nekibuzdulás?...

Irma: Maguk azt hiszik, mindnyájan, akik itt ácsorognak, hogy velem kis gyerek módjára lehet bánni. Ostoba bókokat mondanak, amiktől talán a már említett leány megszédül, amelyek azonban énnekem nem imponálnak. Fűtölök a bókjaikra, a hazugságaikra... (Kioszt toborzékol.) Nekem az igazat mondják meg. Ha én azt kérdezem magától, hol mulatott az éjjel, akkor tövörzsi-hegyire mondja el nekem.

Pali: Jól van. El fogom mondani.

Irma: Tehát mulatott, tehát föllentett az előbb. De ezen túl vagyunk. Figyeljen ide! Én fogok kérdezni és maga felelni fog, különben a legérdekesebb részleteket sikkasztja el. Első kérdés: kivel, illetőleg kikkel volt?

Pali: Egy önkéntestársammal, két jogász-szal és egy bankhivatalnokkal.

Irma: És a vörös Mici?

Pali: Micsoda vörös Mici?

Irma: Kérem, ne játsza itt a báránkyát. Ha nem a vörös Mici volt, akkor a szőke Paula.

Pali: Ejnye, nem is tudtam, hogy ennyire járatos az éjjeli bolygórendszerben. Látta, én nem ismerem őket.

Irma: De azért velük volt. Vagy az egyikkel, vagy másikkal. Ne tagadja.

Pali: Mondom, nem ismerem őket.

Irma (megvetéssel): És maga — fiatal-ember!

Pali (zavarodottan): Csak a Paulát, a szőke Paulát.

Irma: No látja! Magához egy serag rendőr és vizsgálóbíró kell, hogy őszinte vallomásra bírja. Most jön a második kérdés: Szereti nagyon?

Pali: Becsásson meg, erre nem felelhetek. Elvégre maga...

Irma: ... egy tizenhétéves leány. Csak mondja, mondja ismerem jól a metódust. De most nem fog szabadulni, barátom. Be kell valania mindent. Először is írja le azt a nőt tőltől talpig. Milyen a haja, a válla, a lába? stb. Itt nincs kibuvó, kedves barátom. Előitem nem lehet titkolózni.

Pali: De talán a részletek...

Irma: ... igenis ide tartoznak. Jögom van hozzá.

Pali (meglepetten néz rá.)

Irma (kacag): Na, most épp úgy bámul, mint egy trónöntes. Istenem, ha tudná, milyen ostoba és nevetséges...

Irma (nagyon bátran): Maguknak mindent a szájukba kell rágni, mint a pólyas babának. Nem értik el, mit jelent az, ha egy leány az éjjeli szerelmeiket firtatja. Nem értik el, miért vagyunk kíváncsiak, miért közömbösök. Miért nem szólunk az egyiknek egy szót és miért csipjük galléron a másikat. Oh, maguk éretlen gimnázisták... Most pedig tudja meg, hogy szeretem, szeretem, szeretem,

kulturális szempontok. Ezek pedig Arad mellett szólnak és Urbán Iván főispán, aki olyan lelkes fia ennek a városnak, meg fogja találni a módokat arra, hogy Arad predesztinált jogait érvényesítse is.

Ennek a nagy horderejű kérdésnek sorsa nagyrészt Urbán Iván kezében van letéve, illetőleg neki áll módjában a városok versengésében Aradnak megfelelő helyet biztosítani és a főispán meg is tesz mindent, hogy Arad érdekei nemcsak elismeressenek, hanem honoráltassanak is.

Már megint Polónyi.

A képviselőház ülése.

Távirati tudósítás.

Budapest, július 13.

Polónyi Géza még mindig szerepel és pedig erkölcsbíraskodik. A Ház mai ülésén a választások tisztasága ellen volt némely észrevétele. Várady Zsigmond tartalmas beszéddel vett részt a felirati vitában és cáfolni igyekezett Polónyi kijelentéseit. Egy kormánypárti képviselő mosolyogva kiáltott oda a pompásan, ötletesen beszélő Váradyhoz:

— Kérlek, ne is próbáld cáfolni, hogy a választások nem voltak tiszták. Hiszen Polónyi is részt vett a választásokon, tehát azok nem lehettek tiszták...

A mai interpellációk határozottan érdekesek voltak.

Kovács Gyula gazdapárti képviselő a tőzsde ellen mondott interpellációs beszédet; Sándor Pál gyorsan rástűtötte, hogy Kovács évek óta játszik a tőzsdén. A Borromeus enciklika ügyében is hangzott el interpelláció, arról azonban külön cikkben írunk.

Részletes tudósításunk a következő:

(A bíráló bizottságok.)

Berzeviczy Albert elnök egyenyed tizenegy órakor nyitja meg az ülést. Azonnal megválasztják a képviselőház kilenc bizottságának tagjait.

Megválasztották:

I. Bíráló bizottság. Bay Lajos, Fekete Márton, Kapocsfy Jenő, Montbach Imre, Slezák La-

jos, Szivák Imre, Zboray Miklós. II. Bíráló bizottság. Bora Frigyes báró, Bornemissza Lajos, Cioacán János, Ertsey Péter, Förster Aurél, Radovánovits György, Vertán Endre. III. Bíráló bizottság. Bernáth Béla, Csúzy Pál, Helmezy József, Németh Károly, Nemesny Mihály, Szulovszky Gusztáv, Tüdös János. IV. Bíráló bizottság. Desbordes Ernő, Gál Sándor, Haydin Imre, Jankovich Béla, Manaszy Gyula, Márkus József, Rákosi Viktor. V. Bíráló bizottság. Ivánka Imre, Kende Péter, Márkus László, Molnár Béla, Nyáry Alfonz báró, Óváry Ferenc, Szüllő Géza. VI. Bíráló bizottság. Falcione Árpád, Huszár Károly (nagyorlenzi), Meskó László, Okolicsányi László, Szentiványi Gyula, Takács József, Telecsky Kristóf. VII. Bíráló bizottság. Inczédy Sámuel báró, Kelemen Béla, Mezer Vilmos, Nagy Sándor, Polónyi Dezső, Rónay Jenő, Telegdi József. VIII. Bíráló bizottság. Beöthy Pál, Bottlik István, Darvai Fülöp, Haller József gróf, Jakabffy Elemér, Kostyál Miklós, Simon Elemér. IX. Bíráló bizottság. Beszkid Antal, Bethlen Pál gróf, Farkas Zoltán, Ghyllányi Imre báró, Heinrich Antal, Teleki Ferenc gróf, Várady Gyula.

(A felirati vita.)

Polónyi Dezső az első szónok, elsősorban a választásokat teszi szóvá, hangsúlyozza, hogy a kormány óriási összeget költött a választásokra. Honnan került ki ez a hatalmas summa. Pártja nevében elszámolást követel. Amerikában éppen most hoztak törvényt arra, hogy a választásra szánt költségek nyilvánosan elszámolandók. Majd Tisza István gróf tegnapi beszédével polemizál. Tisza István gróf széles alapon tárgyalta a nemzetiségi kérdést, majd édesgetve a nemzetiségeket, lágy hangon fejtegette a közeledés előfeltételeit. Nem tudja, mi volt a célja Tiszának ezzel a beszéddel. Talán csak az az egy, hogy neutrális területen mozogva, mint a nemzetiségi kérdés, ellenmondások által nem zavart székfoglalót akart tartani. Ez sikerült neki. De konstatálni kívánja, hogy ebben a kérdésben semmi újat nem mondott, mert az előadottak szó szerint fedik a koalíció nemzetiségi politikáját.

Visszatér a választásokra, ahol szerinte feltétlenül visszaélések történtek. Az események erkölcsi konzekvenciáját viselni kellene Tiszának is. Az erkölcsi buz...

Elnök: Tessék parlamentáris kifejezést használni!

Polónyi Dezső: Nem tudja, mivel vétett a parlamentárizmus ellen. Ez azt a kifejezést az elnök egyik munkájában olvasta. Ismétli, hogy a választások erkölcsi büzt köteles mindenki szolgálni, aki felidézte.

Elnök: Újlag figyelmezteti, hogy az elnöki

kezni akarnak, megkövetelem a magam részére a legteljesebb tiszteletet.

A férfi: Oh, drága Lola, ez magától értetődik. Őben én nemcsak a szépséget, a báj, a finomságot imádom, hanem az igazi nőiességet, azt a hamvas... azt a varázst... (Belezavarodik.)

A nő: Effélékről sokat beszéltek már nekem. Ugy látszik, néhány nőnél sikeresen használták föl lépésvesszőnek. Engemet nem szédítenek meg az önök frázisai. Velem úgy bánják a férfi, mintha minden egyes találkozásakor újra meg újra meg akarna hódítani. Küzdjön értem, epekedjen, ha kell, szenvedjen, szóval vigye harcba a szerelem fegyvereit.

A férfi: És ha győz?

A nő: Ebből még nem következik semmi. Vannak diadalok, amelyekben a győztes fél szenved vereséget.

A férfi: Oh, imádott Lola, mindig mondtam, hogy maga az egyetlen...

A nő: Uram, ön túlságosan elragadtatja magát. Figyelmeztetem, hogy az ilyen hang ebben a helyiségben nem otthonos.

A férfi: Köszönöm, hogy a jó utra térít. Engedje meg, hogy hálás tisztelettel megköszönlöm a kezét.

A nő (odanyújtja a kezét.)

A férfi (szenvedélyesen megcsókolja, majd át akarja ölelni.)

A nő (oldalt lép): Uram, ön megfellebbezett rólam a erről a helyről... Nagyon sajnálom.

figyelmeztetés alapjául szolgáló kifejezést ne fűzze tovább.

Polónyi Dezső: Ezeket a megjegyzéseket nem lehet elegszer megtenni. A választási kampány még súlyos konzekvenciával fog járni. Rátér a bankkérdésre és számadatokkal igyekszik bizonyítani, hogy az önálló bank felállítása esetén aránytalanul emelkednék az országban a jölét. Nem fogadja el a többség felirati javaslatát, hanem csatlakozik a Batthyány gróf felirati javaslatához.

Az elnöki székét Návay Lajos foglalja el.

Várady Zsigmond: A most folyó felirati vitát haszontalannak, károsnak mondja, mert a képviselőház idejét, a komoly produktív munkától elvonja. Az ellenzék visszaélt az állítólagos választási visszaélések felhanytotgatásával. Polemizál azokkal, akik Tiszát tegnapi beszéde miatt támadják. Szabó István (gazdapárti) beszédével vitázik, majd Apponyi Albert gróf beszédével foglalkozik és cáfolja Apponyi állítását, hogy a munkapárt a szabadelvű pártnak feltámasztása; a munkapárt a volt Deak-pártnak leszármazottja és mint ilyen ez jövője van, nem úgy, mint a 48-as pártoknak, melyek csak 67-es alapon tudták 4 évig a kormányzatot tartani. Apponyinak volt legkevésbé joga rosszalni a szabadelvű párt eljárását, hogy a koalíció idején nem vett részt az aktív politikában. Sorra polemizál az eddigi ellenzéki felelősségekkel és végül a többség felirati javaslatához csatlakozik.

(Interpelláció.)

Szünet után Kovács Gyula gazdapárti interpellált a tőzsdei reform és a fedezetlen hártyódó üzlet eltorlódása tárgyában, amely utóbbi nagyon káros a mezőgazdákra.

— Hiszen ön a legnagyobb játékos a tőzsdén — vette Sándor Pál.

— A Strasser-cég tagja — mondta gunyosan Huszár Károly.

— Nem bűn a tőzsdén játszani — felelt rá Kovács — bizonyítja ezt, hogy Sándor Pál is játszik. Mint mezőgazda vadi a gazdát. Ha játszhatok a tőzsdén, mert hiszen nekem van buzám és ha szálítani kell, hát kinyitom a graciárium ajtaját és szálitok.

Keváncsak 6 terjesztett elő interpellációt a eukorkarteli ügyében, amely sérelmes a mezőgazdákra nézve, mert a gazdák a eukorkartát csak a nekik kijelölt gyáraknak adhatják el, a eukorkartel az árakat rendkívül lenyomja.

(Az új egyetemek.)

Lengyel Zoltán az új egyetemek tárgyában terjeszt elő interpellációt. Az új egyetemek felállítása kapcsán a budapesti egyetemen uralkodó állapotokról óhajt szólni. A budapesti egyetem szűk. A helyiségei olyan kicsinyek, hogy a hallgatók nagyrésze nem fér el bennük. Ami a vizsgákat illeti, az alapvizsgákon a vizsgázóknak több mint fele megbukik. Még rosszabbak az állapotok a szigorlatokon. Hatszor annyi szigorlat van, mint amennyi doktori oklevelet kiadnak. A vizsgai beosztásoknál a szolgák járnak el, akik ezekkel a műveletekkel több pénzt keresnek, mint a vizsgáztató tanárok. A mostani egyetemi oktatás mellett nem kaphatunk megfelelő anyagot. Az orvosi karon a nepotizmus uralkodik. A nemzetnek áldozatkésznek kell lennie, klinikák és kórházak építésénél. Reméli, hogy a kultuszminiszter ennek megfelelően fog eljárni.

Turvezey Vilmos munkapárti a Borromeus enciklika ügyében interpellált, amelyről más helyen számoltunk be. Az interpellációra a miniszterelnök válaszolt, amivel az ülés véget ért.

A Borromeus enciklika Bécsben. Bécsből jelentik: A bécsi hercegprímás koadjutorja tegnap az érseki hivatalos lapban kihirdette a Borromeus-enciklikát. Ez Bécs politikai köreibben élénk feltűnést keltett.

Komárom főispánja. A hivatalos lap holnapi száma közli, hogy Káthy Lajos barsi és zólyommegyei főispánt a király ideiglenesen Komárom megye és Komárom város főispánjává is kinevezte.

na! Most talán megérti. Én most kimegyek az előszobába, jöjjön egy perc múlva utánam és csókoljon meg. De csak a szájamon és nem szabad máshogy, csak erősen. Így akarom!

Pali (elragadtatással): Édes kis menyasz szonyom!

Irma (hidagen): Szeretem és semmi egyéb.

(A társaság, kettő hijján, tovább szórakozik.)

II.

(Finom izléssel, gazdagon berendezett szoba. Egy nő, aki nagyon disztigvált és egy szmokingos férfi. Délután.)

A nő: Ön csodálatosan vakmerő, uram. Alig egy hónapja, hogy megismerkedtünk s már harmadszor látogat meg. Nem gondolja, hogy végkép kompromittálhat engem?

A férfi (mosolyog): Hogy én kompromittálom? Hiszen...

A nő: Azt akarja mondani, ugye, hogy olyan nő, mint én vagyok, nem lehet kompromittálni. Kérem, ne vágjon közbe. Föl akarom világosítani a tévedéséről. Mirőlunk nem ép a legjobb véleményemre vannak a társaság-beli urak, még kevésbé az asszonyok. A férfiak szemében olyan ékszer vagyunk, amely könnyű kapocsra jár és bármikor leoldható, vagy fölesatolható. A hölgyek még csak az ékszer sem ismerik el ebben a hasonlatban. Mi ez ellen nem tiltakozhatunk. Az önök társadalmának elvégre joga van úgy szórakozni, ahogyan akar. De azoktól, akik velem érint-

Tisza beszédének hatása.

— A politika eseményei. —

Távirati tudósítás.

Arad, július 13.

A politikai tényezőket ma is Tisza István nagy koncepcióju, széles látókörű tegnapi beszéde foglalkoztatta. A *Neue Freie Presse*, a legtekintélyesebb osztrák lap, vezetőhelyen méltatja Tisza fejtegetéseit. Természetesen a nemzetiségek nem hagyják válasz nélkül a tegnapi beszédet. Pop C. István világosi képviselő már ma kijelentette, hogy felelni fog Tiszának.

A politika ma hírei ezek:

A balkáni szerződés.

Budapestről jelentik: A képviselőház közigazgatási bizottsága ma délután 5 órakor Beöthy László elnöklete alatt ülést tartott, melyen a kormány részéről Hieronymi és Serényi miniszterek, Kálmán Gusztáv és Kazy József államtitkárok voltak jelen. Az ülés első tárgyát az országos statisztikai hivatal 1910. évi munkatervéről szóló jelentés képezte, amelyet tudomásul vettek. Ezután a Romániával kötendő kereskedelmi szerződésről és a legeltetési forgalom korlátozásáról szóló törvényjavaslatokat tárgyalták. Rosenberg Gyula előadó részletesen ismertette Romániával való viszonyunk alakulásának történetét. A törvényjavaslatot elfogadásra ajánlja. Károlyi Mihály gróf engedelmet kér, hogy bár nem tagja a bizottságnak, a házszabályokban biztosított jogánál fogva indítványt tehesen. A romániai kereskedelmi szerződés becikkelyezését nem ellenzi, mert változhatatlan ténnyel áll szemben, de aggodalma van aziránt, hogy az áldozatot, melyeket Magyarország hoz felette súlyossá fogják tenni a magyar mezőgazdák helyzetét. Kéri, hogy ezekre az áldozatokra való tekintettel mondja ki a bizottság, hogy a kormány kárpotlásképpen megfelelő összeget fordítson a magyar mezőgazdasági termények értékesítésének szervezésére. Serényi gróf kijelenti, hogy e tárgyban már gondoskodás történt és a kormány különös figyelemmel lesz a Károlyi gróf által előterjesztett kívánalmakra. Szilassy Zoltán, Baross János és Sándor Pál felszólalásai után Hieronymi a Balkán államokkal való viszony fontosságát fejtegette. Rámutat arra, hogy nemcsak Ausztria, de Magyarország is nagy hasznot fog húzni ebből. Kijelenti, hogy a kormány erősen foglalkozik a tőzsdereform tervezetével és annak alapelve az, hogy a tőzsdé kizárólag tisztességes elemekből álljon, a játékszerű üzletek pedig tehetetlenek legyenek. A bizottság az előadó indítványát Károlyiával együtt elfogadta és Rosenberget megbizta az indítványnak a pénzügyi bizottságban leendő képviselésével.

A „Neue Freie Presse” Tisza beszédéről.

A *Neue Freie Presse* mai száma vezetőikben foglalkozik Tisza István gróf tegnapi beszédével és a következőket írja:

Tisza István gróf a magyar képviselőházban egy fölötté jelentős beszédet tartott. Az átalakulásnak abban a folyamatában, amely a magyar pártviszonyokat pykerosen átalakította, Tiszának vezető sze ep ju'ott és a jövő talán még egészen különös feladatok számára tartogatja ezt a rendkívüli magyar államférfiut. Magyarországon már napok óta várták Tisza beszédét, amely ma az egész ország politikai közvéleményét foglalkoztatja. Ausztriában is kétségtelesen a legnagyobb érdeklődést kelti ez a beszéd, amelylyel Tisza a magyar képviselőházban való újbóli megjelenését bevezette. Nem

is oly régen a politikai életből kikapcsolott embereknek elenyésző kis csoportja képezte a volt miniszterelnök gárdáját, a ma ez az államférfi egy óriási többség nevében oly beszédet mondott, amelyre egy ország figyelt, s amelyben lehetetlen fel nem ismerni a gondolatoknak izmosságát és lendületét, amely csak a politikai hatalom felemelő érzetéből fakadhat. Alighogy Magyarországon ismét egy erős és egységes többség alakult, a nagy párt azonnal elfordul az apró, közjogi veszekedésektől és azon nagy koncepcióju cél felé tart, hogy a monarchia külső politikájában Magyarországnak biztosítsa a tulsulyt.

Olyan pillanatban, amikor az osztrák képviselőház a kis szláv-csoport obstrukciója következtében szünetel és az osztrák képviselőknek semmi módjuk nincs tisztázni a kérdést, mennyire terjed befolyásuk a monarchia külpolitikájára, a magyar parlamentben szólsra emelkedik egy vezető államférfiu és követeli, hogy a magyar nemzet irányadó befolyást szerezzen és gyakoroljon a monarchia külpolitikájára.

Amidőn e csengő szavakat halljuk — írja továbbá a *Presse* — úgy érezzük, mintha a múltban élénk. Nem Tisza Istvánt, hanem atyját, Tisza Kálmánt véljük hallani. Tisza István gróf beszédéből kiérzethető az önérték és az erőnek ama tudata, amely a magyar képviselőház többségét áthatotta, amidőn a liberális párt megteremtői évtizedeken át vezették Magyarországot ügyeit. Tisza István gróf olyan gondolatokat fejtett ki, melyeknek a monarchiára nézve alapvető fontosságuk van.

Az a felfogása, hogy a magyar nemzet szükséges tényezője az európai egyensulynak, vitathatlan politikai igazság. Ausztria nélkül azonban Magyarország nem teljesítheti európai feladatát. Ausztria nélkül, különösen pedig az ausztriai németek nélkül az Európa szívében élő nagyhatalmasság, melynek fennállását Tisza gróf szükségességgnek mondotta, nem érvényesítheti teljes erejét. Tisza István gróf jelentőségéhez és mindenkor tanusított politikai bátorságához méltó volna, ha leplezés nélkül elismerné az ausztriai németek nagy történelmi és erkölcsi misszióját a monarchiában.

Ettől a hiánytól eltekintve, a németek mindent magukévé tehetnek, amit a magyar államférfiu a monarchia külpolitikájának alapvető kérdéseiről mondott.

A németek egyetértének Tiszával abban, hogy a monarchiának történelmi hivatása szerint a Balkán államok önzetlen barátjának kell lennie. Ép oly kétségtelen az is, hogy a Balkán államok szabadsága csak akkor tekinthető biztosítottnak, ha az Osztrák—Magyar monarchia függetlenségük erős öre gyanánt vetheti latba hatalmát a keleti kérdésekben. Egy izolált Magyarország azonban nem képes ezt a feladatot betölteni és Tisza gróf, aki oly élesen jellemezte a monarchia szláv-föderációkká való bomlásának hatását, kétségtelenül átlátja, hogy mekkora része van Ausztria németiségének abban, hogy a monarchiát nem szakították szét tehetetlen, a szláv érdekeknek kiszolgáltató alkotó részekké. A németiség által összetartott erős Ausztria nélkül a monarchia már rég áldozatává lett volna azoknak a titkos centrifugális erőeknek, amelyek veszélyességét épen Tisza István gróf eseterelte nagy politikai éleslátással. Ausztriának és Magyarországnak egyetértésében kell haladniuk azon az uton, melyen a monarchiának haladnia kell. A kiesinyes közjogi harcokról le kell tenni. Ausztriának és Magyarországnak beütetesen találkozniuk kell a dualizmus alapján, melyet Deák Ferenc és Andrássy Gyula gróf teremtetek.

A kettős mandátumok.

Budapestről jelentik: A kettős mandátumok sorsa legközelebb dűlőre jut. Egyelőre semmiféle döntés nem történt. Komoly politikai körökben a leghatározottabban azt az álláspontot foglalják el, hogy Serényi gróf a besztarcebányai mandátumot tartsa meg, mert ha Miskolcot tartaná meg, féltő, hogy a besztarcebányai kerület elveezné és az ellenzék innen újból szervezkednék Felsőmagyarországon. Miskolcon könnyen győzhet, akár Görgey államvasuti fűzetvezető, akár Tarnay Gyu'a, a borsodmegyei alispán. Ezáltal természetesen kutba esik a Wekerle-féle akció. Wekerle különben kijelentette, hogy a jelen viszonyok között nem vállal mandátumot sem besztarcebányán, sem másutt.

Maresvásárhelyről jelentik: Az itteni munkapárt elhatározta, hogy Székely Ferenc helyett a fiát, Székely Aladár kir. ügyészt fogják jelölni. A Kossuth-párt Fenyvessy Somát lépteti fel.

Pop C. István és Tisza.

Tisza István grófnak tegnap a nemzetiségi kérdéssről mondott beszédére a román képviselők közül legközelebb Pop C. István fog válaszolni.

— Válaszolni fogok Tiszának — modotta Pop Csicsó — mert a nemzetiségi párt nem hagyhatja szó nélkül Tisza támadásait. Ugy látszik, Khuen miniszterelnöknek akart szíveséget tenni Tisza azzal, hogy a felirati vita során a figyelmet a nemzetiségi kérdésre terelte. Tisza megint kijelentette, hogy mindaddig a haza ellenségeinek tartja a nemzetiségi képviselőket, amíg valamely magyar párthoz nem csatlakoznak. Ez alatt a magyar párt alatt azonban ő egyedül a munkapártot értette, mert hiszen hazaárulónak bélyegezte a szerb radikálisokat is, akik például Justhot támogatták. Hát mi nem fogunk soha belépni a munkapártba, átengedjük nekik Mangra Vasult, mint ő Polónyit átengedte a Balkánnak.

A Házelnök vacsorája.

Budapestről jelentik: Berzeviczy Albert a képviselőház elnöke pénteken este 8 órakor a Gerbeaud pavillonban vacsorát ad, melyen résztvesznek az alelnökök, a háznagy, a jegyzők, továbbá Khuen gróf és Lukács miniszterek, Perczel, Tisza, Kossuth, Apponyi, Justh, Batthyány Tivadar, Rakovszky István, Molnár János, Széll Kálmán és Pejacevich Tivadar gróf.

TANÜGY.

(—) Incidensek a dettai tanitógyűlésen. A dettai tanitógyűlésen kellemetlen és kínos incidens történt, melyről a következő értesítést vettük: A Délmagyarországi Tanitógyűlés tegnap s ma tartotta Dettán nagygyűlését, melynek mai második napja egy kellemetlen incidenssel végződött. Vértessy Gyula dr. királyi tanfelügyelő ugyanis, aki a gyűlésen a vallás- és közoktatásügyi minisztert képviselte, a tanfelügyelői karnak, az elnök részéről való megbántása miatt, dacára, hogy az elnök boosánatot kért a megbántásért, a gyűlést tüntetőleg ott hagyta, a kíséretében levő Molnár József versei királyi tanfelügyelővel együtt, miután nem akarta sem a kart, sem magát esetleges további tapintatlankodásoknak kitenni, p'ácc ezen alkalommal, mikor a gyűlésen a miniszter személyét is képviselte. Utalva volt pedig annál is inkább erre az eljárásra, mert a gyűlés folyamán már előbb is megsértetett a tanfelügyelői kar az egyik előadó által, aki kétségbe vonta a tanfelügyelők pártatlanságát a tanitók elleni fegyelmi vizsgálatoknál. Az illető előadó

is visszavonta ugyan állítását és bocsánatot is kért, de ilyen előzmények és ilyen tapintatlankodások után a minisztert képviselő tanfelügyelő nem vehetett továbbra is részt a gyűlésen, mert nem akarta magát indokolatlan sértéseknek kitenni.

Aradon elfogott betörő jogász.

— A detektív regények áldozata. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 13.

Ma reggel fél hat órakor a Központi Szálloda 22 es számú szobájában Joó István detektív letartóztatta Székely József kolozsvári jogszigorlót.

Három napig örülhetett tehát az az igen előkelő családból származó és a kolozsvári társadalomban szerepet játszott fiatal ember annak a sikerének, melyet az őt letartóztatni akaró kolozsvári rendőrségen aratott. Mai lapunkban megírtuk, hogy Székely József mi módon került kilenceszeres betörés bűnével terheltlen a kolozsvári políciá kezébe és miként szökött meg a házkutatást tartó rendőröközögek szeme láttára és üldözése elől.

Az ország minden rendőrhatalmát megke-reste Kolozsvár, hogy észre kerítse a bűnkrónikájának ezt az érdekes alakját. Aradra is érkezett sürgöny tegnap este hat órakor. Greén Nándor főkapitány elrendelte, hogy a vasuti kirendeltséget és az összes szállodákat értesítsék a Kolozsvárról kapott személyleírás kapcsán a szökevény fiatal-emberéről és figyelmeztessék őket, hogy Aradra érkezése esetén, azonnal tegyenek jelentést a rendőrségnek.

A Központi szállodába tegnap este kilenc órakor beállított minden csomag nélkül egy borotvált arcú uri kinézésű nyulánk, jól öltözött ifjú és szobát kért. A bejelentő lapra: Imre Sándor nevet írt.

Az éjjeli portás reggel félhatkor a Salacz-utcán posztoló Juhász rendőrtizedessel beszélgetett és azt mondotta neki, hogy a tegnap este érkezett idegenre rá illik a kolozsvári szökevény személyleírása.

Juhász erről telefonon értesítette a központot, a honnan Joó István detektív ment, ki a gyanús vendég személyazonosságának megállapítására.

A 22 es számú szobában ágyban fekve találta a detektív az ifjút, akinek egy arcizma se rándult meg mikor a detektív a szoba pincérel együtt a szobába lépett.

— Igazlásra szólítom önt fel, — mondotta a detektív.

Felelet helyett az idegen leszállt az ágyról és öltözködni kezdett. Tudta, hogy mi vár rá.

— Ne öltözzék, hanem írásait adja elő, — szólott újból a detektív.

— Csak erkölcsi bizonyítványom van — felelte az. — Imre Zoltán vagyok.

— Miért írta bejelentő lapjába az Imre Sándor nevet, ha bizonyítványa szerint Zoltán-nak hívják, kérdezte a titkos rendőr.

A fiatal ember nem felelt. Leroskadt a székre és tenyerei közé fogta a fejét. Látszott, hogy tusakodik és vallomásra készül. Ez azonban ekkor még nem történt meg.

A detektív átkutatta a ruháit, tárcáját és abban aztán kétséget nem tűrő bizonyítékokat talált. Három erkölcsi bizonyítványt szedett elő. Valamennyit Bartal Ferenc, alsófehérmegyei, Nagylak községi körjegyző írta alá. Rajtuk a hivatalos pecsét. Egyik, mint említettük, Imre Zoltán névre kiállítva, a másik kettőben a rubrikák üresek.

— Mit jelent e három blanketta, ugy lát-szik, hogy jó esőre gondoskodott hamis bizonyítványokról — mondotta Joó.

Az ifjú nem adott ezután már semmiféle feleletet. A detektív felvitte a városházára. Hat óra után megérkeztek a rendőrség bünygyi osztályára az aradi lapok és azokból aztán részletes leírását kapta a detektív a kolozsvári eseményeknek. Így biztos adatok birtokában újra kihallgatta a fiatalembert, aki látva, hogy ismerik multját, töredelmesen vallott. Elmondotta, hogy Székely Józsefnek hívják, jogszigorló Kolozsvárról, atyja mérnök Brassóban. Beismerte, hogy a tavasz óta kilenc betörést követett el, szombaton megszökött Kolozsvárról, nagybátyjához, Bartal Ferenc körjegyzőhöz menekült Nagylakra, ott szívesen fogadták, mint vendéget, bejutott a jegyzői irodába és három erkölcsi bizonyítványt lopott el, rájuk ütötte a hivatalos pecsétet és aláírta a nagybátyja nevét. Onnan azzal a szándékkal távozott, hogy Budapestre utazik az erdélyi vonattal. Minthogy azonban nagyon fájt a dereka, mert Kolozsvárról a szökés közben leitéseket ugrott át, és megütötte magát, — kiszált Aradon pihenni.

Tíz órakor azonban teljesen érthetetlen változást mutatott a különös ember. Greén főkapitány maga elé vezettette és megkezdte kihallgatását. Székely egyetlen kérdésre sem adott feleletet. Térdre esett és hangos szóval, zokogással imádkozott. Imát küldött édes anyjához, „aki az égben van és látja az ő gonosz fiát.” Könyörgött hozzá és kérte, járjon közbe istennél, hogy ne vigye többé kísértésbe. Valóságos ekstázisba jutott a fiatal ember, öntudatlanul mormogott zsoltárokat, a hiszekegyet és a miatyánkot.

Igy aztán nem lehetett kihallgatni. A főkapitány levezettette a fogházba és azt ajánlotta neki, hogy pihenjen le és aludjék.

Délután négy óráig nyugodtan aludt a fogoly. Ekkor felébredt és lefénycépezték őt az album részére.

Öt órakor Szepekovszky Teofil rendőrhadnagy hallgatta őt ki és akkor megismételte töredelmes vallomását.

Arra a kérdésre, hogy kedvező anyagi helyzete, kitűnő neveltetése dacára, miként tért a bűn útjára, így szólott:

— Kolozsvárról egy teljesen magánosan álló házban lakom. Társaságom már egy év óta nincs, mert megutáltam az embereket. Egyedüli szórakozásom a detektív regények voltak. Conan Doyle, Nick Carter és Scherlock Holmes voltak vigasztalóim a hosszú téli éjszakákon. A tavasszal éreztem, hogy én is képes lennék oly ügyesen dolgozni, mint a regényeim hősei. Detektívvé akartam magamat képezni és ezért a betörést tanultam meg elsősorban. Az el ő kísérlet fényesen sikerült. A református kollégium régiségárába törtem be és onnan több ezer korona értékű aranypénzt vittem el. Este magam elé raktam a csillogó aranyakat, meggyújtottam a szpiritusz lángot és gyönyörködtem a nemes fém sápadt fényében. A többi aztán már magától ment. Kilenc helyen jártam, de így emlékezetből nem tudom felsorolni, hogy hol. Otthon majd megmutatom.

Az aradi rendőrség táviratilag értesítette Kolozsvárt, hogy Székelyt letartóztatták. Este hét órakor tudatta a kolozsvári főkapitány a bünygyi osztályt, hogy holnap érkezik egy rendőrtisztviselő, aki átveszi a foglyot.

A horvát képviselők értekezlete. Budapestről jelentik: Az országgyűlés horvát képviselő tagjai holnap délelőtt tíz órakor a Kontinentál szállóban értekezletet tartanak, melyen Tomasič Miklós horvát bán is részt vesz.

A miniszterelnök a vallásfelekezeti békéről.

— A Borromeus-enciklika a Házban. — Várossy Gyula nyilatkozata. —

távirati tudósítás.

Arad, július 13.

A Borromeus enciklika ügyében megírtuk, hogy Zsilinszky Mihály nyugalmazott államtitkár a szerdai ülésen meginterpellálta a miniszterelnököt. Mára kelve azonban Zsilinszky Mihály nyugalmazott államtitkár megmásította elhatározását, a munkapárt vezetésével abban állapodott meg, hogy Thuróczy Vilmos nyugalmazott főispán terjeszti be az interpellációt.

Thuróczy Vilmos a mai ülés elején a következő interpellációt jegyezte be Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnökhöz:

1. Van-e tudomása a tisztelt miniszterelnök urnak arról, hogy Várossy Gyula kalocsai érsek ur a római pápa őszentségének ugynevezett Borromeus fele enciklikáját, főpásztori körlevelében egyházmegyéje papsága előtt kihirdette?

2. Ha igen, mit szándékozik a tisztelt miniszterelnök ur tenni arra nézve, hogy a hazánkban élő vallásfelekezetek között a békés együttélés meg ne zavartassék?

A miniszterelnök az interpellációra a következőben válaszolt:

— Tisztelt Ház! Az ügyre vonatkozó ismerem eim alapján inkább arra fogok szorítkozni, hogy a hozzám intézett kérdés tárgyára vonatkozólag a kormány álláspontját kifejezzem. Magára a kérdésre vonatkozólag nem nyilatkozhatom, míg tudomást nem szerzek, vajjon tényleg megtörtént-e a kihirdetés. Mind máig csak az újságokból tudunk erről. A kormány gondoskodni fog arról, hogy hivatalos tudomást szerezzen a dologról és annak idején tanácskozni fog, hogy mi az, amit tennie kell. Egyébként megvagyok győződve és bátran mondhatom, hogy itt minden szándékosság ki van zárva. (Igaz, ugy van!)

Szmrecsányi György: Nem is tételezhető fel. (Zaj. Elnök csenget.)

Elnök: Csendet kérek.

Khuen: ... Azt hiszem, hogy ezt bátran kimondhatom. A kormánynak kötelessége gondoskodni minden tekintetben arról, hogy a vallásfelekezetek közötti béke és együttélés meg ne zavartassék. A kormány az kötelessége, amely az ő felügyeleti jogán is alapszik és mely eddig is, az élő szokásjogon nyugvó ugynevezett jus placeti alapján nem egyszer gyakoroltatott. De ettől eltekintve is kötelességének ismeri a kormány, minden oly esetben, mikor a vallásfelekezeti béke megzavarásától kellene tartani, utját állani ennek, s ha az mégis megtörténne a békés együttélést helyreállítani.

A miniszterelnök válaszát a Ház egyhangulag tudomásul vette.

Várossy Gyula kalocsai érsek, aki jelenleg Balatonfüreden nyaral, egy újságíró előtt a következőleg nyilatkozott az enciklika tárgyában:

— Már régen tudtam, hogy ő szentsége X. Pius pápa Borromeus Károly születésének 300 évfordulója alkalmából enciklikát fog közzétenni. Nem lepelt meg, mikor a pápai kuria hivatalos lapja az Akta Apostolicae Saldis hozzám jutott és benne volt az enciklika. Magára a tényre és a hozzáfűzött kommentárookra nézve kijelentem, hogy felekezet ellenes tendencia engem egyáltalán nem vezetett. Szeretem, sőt ápolom a felekezeti türelmességet és minden vonalon keresztül óhajtom ezt vinni. Egyénileg kijelenthetem, hogy a protestánsokat és a zsidókat épügy szeretem, mint a saját vallásfelekezetemet. Orvosom, aki állandóan kezel, szintén zsidó. Nem érdemként említem ezt, hanem csak azért, hogy lássák mennyire nem vagyok előítéletes semmiféle más vallásfelekezettel szemben.

Simay István temetése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 13.

Az elhunyt Simay Istvánt ma délután 5 órakor temették el a felsőtemető kápolnájából nagy részvét mellett.

Az elhunyt koporsóját, amelyet a koszoruk teljesen elborítottak, a temető kápolnájában helyeztek ravatalra. A koporsó tetejére feltették az elhunyt huszárcsákóját kardját és tiszti szolgálati kardbojtját, amiket Simay a szabadságharc idejében viselt.

A kápolnát százasra menő közönség állta körül. Eljöttek az elhunyt barátai és tisztelői, hogy utóljára isten hozzádot mondjanak a közszereketben élt aggasztánnak és eljöttek zászlójuk alatt az elhunyt volt bajtársai, a negyvennyolcas honvédek, akik legjóakaróbb pártfogójukat vesztették el Simay Istvánban.

A gyászoló közönség soraiban itt voltak: Pap János gör. kel. püspök, Hamseá Ágost gör. kel. archimandrita, Varjassy Lajos polgármester, Kovács Vince, Nemes Aladár, Varjassy Árpád, Boros Vida, Köller János, Sármezey Endre, Abrey Lajos, Frint Lajos, Vass Sándor dr., Bácskai Béla dr., Almásy Pál, Szathmáry István, Ozobor Ottó, Kovács Marcel dr., Borsos Béla dr., Kristóry János, Glück Károly, Khon József, Adler Andr., Probst Mihály, Somogyi Gyula dr., Boles János, Tabakovics Emil, Priegl István dr. és még többen.

Délután öt órakor a koporsót kivitték a kápolna elé. A koporsó fejénél állottak az elhunyt család tagjai, mögöttük pedig körben a negyvennyolcas honvédek állottak sorfalat.

A gyászszertartást egy minorita áldozár végezte s ennek befejezte után Cziráky Márton az aradvidéki tanítóegyesület titkára a volt karárszak tanítók nevében bucsúztatta el a halottat.

— Ha igaz — ugymond. — hogy az ember tovább él a kotásaiban, akkor Simay István a tanítóság szívében örökké élni fog. Ezelőtt negyven esztendővel ő alapította az Aradvidéki Tanító Egyesületet és ő alapította a tanítók özvegy és árvaalapját, amelyért minden tanító hálája fogja övezni még poraiban is. Simay István az a férfiú volt, aki megmutatta azt a keretet, a melyen belül mindenkinek munkálkodnia kell, hogy embertársai szeretét kiérdemelje.

Az uri dalárda gyászéneke után a koporsót kocsi helyezett és lassan megindult a gyászmenet a sírgödör felé. Mielőtt a koporsót a sírgödörbe leeresztették volna, Priegl István dr. az elhunyt barátai nevében mondott bucsúztatót. Egy végtelenül jószívű igaz barát hunyt el Simay Istvánban, aki egyéniségének derűjével aranyozta meg a vele való érintkezést. Nagyon sokat veszítettünk — ugymond — Simay Istvánban mindnyájan és ezt a veszteséget csak az a mély és benső kegyelet enyhíti némileg, a mely belőlünk kihalni soha nem fog.

A 48-as honvédek nevében Jankó Mihály mondott bucsút az elhunytak, kiemelve, hogy az agg honvédek istápolójukat jóakarójukat vesztették el Simay Istvánban.

Azután a körülállók fájdalmas könnyei között leeresztették a koporsót a sírverembe.

VÁROS ÉS MEGYE.

Két választás. A város, mint a katolikus templom patrónusa, közgyűlésén tölti be a megüresedett kántori állásokat. Két hely üresedett meg és a ma tartott közgyűlésen egyhangúlag, közfelkiáltással Almásy Lászlót és

Nyul Gézát, az eddigi segédkántorokat választották meg.

A közgyűlés a városi tiszti ügyészi hivatalnál megüresedett segéd tiszti állásra egyhangúlag Csábi Istvánt választotta meg.

Egyetemet Aradnak.

— A mai közgyűlésről. — A törvényhatóság akciója. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 13.

Lapunk mai számában írtunk arról, hogy Arad város törvényhatósága akciót készül indítani egy műegyetemnek itten való fölépítése érdekében. A mai közgyűlésen napirend előtt szóvá is tette Múlek Lajos közjegyző, hogy Aradot úgy látszik, mellőzni akarják az egyetem kérdésében, holott már a koalíció idejében biztató ígéretet kaptunk a műegyetem mellett. Szükségesnek tartaná, ha a törvényhatóság elaborátumot készítenne s azt küldötség útján juttatná el az illetékes tényezőkhöz. Urbán Iván főispán kijelentette, örömmel fogadja el Múlek indítványát s ő maga is a legnagyobb készséggel jár közbe, hogy Arad műegyetemet kapjon.

— Még mielőtt a törvényhatóság lépéseket tett volna, — mondta a főispán — én két irányban is intézkedtem, hogy Aradot ne hagyják figyelmen kívül ennél a fontos kérdésnél.

A főispánnak előttünk tett kijelentéséből tudjuk, hogy már napokkal ezelőtt írt több kormányfőúrnak Arad érdekében és holnap Budapestre utazik, mert személyesen is interveniálni akar ebben az ügyben. A közgyűlés nagy helyesléssel fogadta a főispán kijelentését, amelynek nagy értékét és jelentőségét mindenki ismeri. A törvényhatóság egyébként elfogadta Múlek indítványát.

Részletes tudósításunk a következő:

(Főispáni üdvözlés.)

Urbán Iván főispán a következő szavakkal üdvözölte a közgyűlés tagjait:

— Tisztelt törvényhatósági bizottsági tagurak! Engedjék meg, hogy a legszívélyesebben üdvözöljem önöket abból az alkalomból, hogy Arad város közgyűlésén hosszú idő óta ismét elnökölhettek. Öt éve, vagy még több, hogy szemtől szembe állva a legbarátságosabban tárgyaltunk egymással. Ha jól visszaemlékszem, minden közgyűlés a legsimábbban a város érdekeit szem előtt tartva, folyt le. Ezen kedves emlékekkel térek vissza az önök soraiba és felveszem a munka fonalát ott, ahol elhagytam. De hogy munkámat sikeresen és a város érdekében teljes odaadással folytathassam, kérem minden egyes törvényhatósági bizottsági tagurak őszinte, lelkes támogatását.

(Múlek indítványa.)

A főispán beszédét lelkesen megéljenezték. Ezután felállott Múlek Lajos dr. és az Aradon felállítandó második műegyetem tárgyában a következő beszédet mondotta:

— Ebben az ünnepélyes hangulatban engedje meg a t. közgyűlés, hogy városunknak egy nagy dolgában szólaljak fel napirend előtt. Amint méltóztatnak tudni, ez idő szerint széles ez országban nagy mozgalom indult meg az iránt, hogy minden egyes kiválóbb vidéki emporium a felsőbb népoktatásnak intézményeiben részesíttessék. És abban a meggyőződésben élek és azt hiszem, a törvényhatósági bizottság minden egyes tagja, aki ismeri Arad

politikai, társadalmi és közgazdasági helyzetét, szintén abban a meggyőződésben van, hogy Arad egyike azoknak a városoknak, mely elsősorban hivatva van arra — amennyiben a kormány a felső iskolák számát megszorítani kívánja — mondani Arad elsősorban hivatva van egy ily főiskola felállítására.

Ez a város évtizedeken át majdnem erejét meghaladó áldozatokat hozott a kultúra terén. Merem állítani, hogy az összes intézmények, melyeket e téren létesített elsőrangúak és nemcsak kiállják a versenyt más városokkal, hanem egyazon példával is szolgálhatnak. És ha figyelembe vesszük azt, hogy ezt a várost, amelylyel szemben a mindenkor kormányok — nem keresem az okot, az alapot, az indokot miért — mindig szűkkeblűen és mostohán jártak el, mondom, hogy ezt a várost ismét ki akarják hagyni, nem fejthetom el csodálkozásomat. Most megindult a felső iskolák helye iránti vita. Én nem tudom van-e szükség ezekre a felső iskolákra vagy sem. Ha igen, a kormánynak kötelessége felállítani ott és akkor, amikor helye van, ha nincs szükség, akkor meg nem szabad a törvényhatóságokat arra kényszeríteni, hogy egymásra bocsátva a polgárság terheit nagyra növelessze. Tény azonban, hogy a közoktatás a központosítási rendszer által nehezen megközelíthető és igen hátrányos. Törekedni kell tehát a központosítás megszüntetésére és a vidéken főiskolák felállítására. De miért maradjon ki éppen Arad ezekből a városokból. Utalok-e tekintetben arra, hogy vannak Arad városában oly ipari és mérnöki szakosztályok, melyek valósággal mintaképpül szolgálnak más városoknak. Itt van a fa- és fémipariskola, mely páratlan a maga nemében. Mikor Eötvös József báró Aradon járt a Lyceum alapkövetelésénél, kijelentette, hogy ez lesz azon alap, amelyen egy magas nivóú főiskolát fog felállítani. Persze az ő halála megakadályozta a terv létesülését. De tovább megyek. Már a múlt kormány szintén foglalkozott avval a kérdéssel, hogy a második műegyetem hol állíttassék fel és Arad volt a legkomolyabb jelölt. Ily körülmények között nem zárkozhatsz el attól, hogy amit egy évvel ezelőtt helyesnek és szükségesnek tartottak, most ne tartsanak annak. Aradot fekvése valósággal predestinálja a műegyetem felállítására. Nagy iparváros, összekötő kapocs az Alföld és Erdély között. A műegyetem felállításának szükségessége elvitázhatatlan.

Én a következő indítvánnyal lépek a tekintetes törvényhatósági bizottság elé. Méltóztatassanak azon indítványomat, hogy Arad városában egy felsőbb iskola állíttassék fel, már most elvben elfogadni. Evvel kapcsolatosan méltóztatassék utasítani a kultúrtaácsost, valamint a tanácsot egyáltalában, hogy egy statisztikai adatokkal felszerelt elaborátumot dolgozzanak ki a lehető legrövidebb idő alatt. Kérjük fel a főispánt, hogy az ő vezetése és a polgármester közreműködése mellett a város országgyűlési képviselőjének segítségével, a törvényhatóság kebeléből egy küldötség járuljon a miniszterelnök, a kereskedelmi és a közoktatási miniszterek elé és személyesen adják át az elaborátumot. Mihelyt az elaborátum kész van, azonnal keljen utra a bizottság, be sem várva a jövő havi közgyűlést. Reméljük, hogy a küldötség útja sikeres lesz.

(Urbán Iván ígérete.)

Az éljenzéssel fogadott beszéd után a főispán reflektált Múlek dr. szavaira.

— Amint a közhangulatból kiveszem, a közgyűlés Múlek bizottsági tag ur indítványát egyhangúlag elfogadja. Hozzáteszem, hogy nemcsak ambicionálom a dolgot, hanem köte-

lességemnek is tartom, hogy ezt elérjük és már eddig is két irányban lépéseket tettem ebben az ügyben. (Eljenzés.)

Varjassy polgármester jelentette be ezután, hogy a kultúrtaácsnokok már felhívták a szükséges adatok mielőbbi összegyűjtésére, hogy a felterjesztést a minisztériumhoz megtehesse.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Csütörtök: A vig özvegy, operett. Felhő Rózi és Kertész Mihály vendégfelléptével.
Péntek: Luxemburg grófja, operett. Felhő Rózi és Kertész Mihály vendégfelléptével.
Szombat: Tilos a csók, operett.
Vasárnap: Délután: Az arany ember, színmű, Este: Tatárjárás, operett.

* Felhő Rózi és Kertész Mihály. Holnap lép fel először Felhő Rózi, az aradiak régi kedvence és Kertész Mihály tenorista A vig özvegy-ben. Felhő Rózi a címszerepet, Kertész pedig Danilót fogja játszani.

* Elhunyt vigjátékiró. Marianbadból jelentik: Kadelburg Gusztáv, a neves vigjátékiró, aki magyar származású volt, ma 59 éves korában itt meghalt.

* Mi mozog a kulisszák közt. Békésgyulán már befejezték a színházi előadásokat. Tegnap aztán összehozomagolták a díszleteket, begöngyölték a ponyvákat és vasuttra tették. Ma délből érkezett Szegedre Békésgyuláról a vonat és ahogy megállt, egyszerre csak a vasuti emberek nagy ámulatára a festett díszletek mozgolódni kezdenek, a ponyva felfúvódik és az összes kulisszák jobbra-balra hajladoznak. Eleinte nem tudták mire vélni a különös színpadi jelenetet, némegették, találgatták, vajjon mitől hajladoznak a festett bokrok és fák, míg végre az egyik vasuti kisütötte, hogy biz' a bokorban valami fenevad rejtőzködik. Ember nem bujhat oda, mert megfulad. Óvatosan körülállták a még mindig mozgolódó ponyvatömeget, és egyszerre megrohanták. Az erős támadás folytán egy-két díszlet bszakadt, mire a támadt lynkon egy emberi fej emelkedett ki ijedten, körülnézve, vajjon hol lehet is most ő. Erre már a felsült vasutasok is dühbe jöttek, nyakoncsipték a különös utazót és a rendőr elé állították, aki bekísérte a főkapitányra. Ott elmondta, hogy Pipis Jánosnak hívják, asztalossegéd. Mikor a rendőrkapitány megkérdezte tőle:

— Miért bujtál a díszletek közé?

— Zónáztam kérem alászan, — válaszolt báránszelídséggel a nyakoncsipett kulisszatitok.

* Színházak és a katonai zenekarok. A napokban megirtuk, hogy Seefranz Antal gyalogsági tábornok, a temesvári VII. hadtest parancsnoka a Békésgyulán működött szegedi színtársulattól visszarendelte Szegedre a 46. gyalogezred zenekarát. Erre vonatkozólag illetékes helyről a *Katonai Tudósító* a következőket jelentí:

A hadtestparancsnok nemcsak a gyulai, hanem egyéb színtársulatoktól is vissza fogja rendelni a katonai zenekart, még pedig felsőbb, sőt a legfelsőbb meghagyásra. A polgári muzsikások ugyanis egyenesen a kabinetirodánál kérelmezték azt, hogy ne engedjék meg a katonai zenekaroknak a színtársulatoknál való közreműködését, mert a konkurencia őket a legérzékenyebb anyagi érdekeikben sújtja, sőt a tisztességes megélhetésüket teszi lehetetlenné. Sztojanovics Jenő, a Magyar Zenész-Egyesület elnöke indította a mozgalmat, a melynek eredménye a zenekarok gyors egymásutánban bekövetkező visszarendelése.

* Hogyan mulatunk címmel Goda Géza, ez a kiváló író színes leírását adja különböző szórakozásainknak. Pompás darabban írta meg az embe-

rek különböző klasszisainak szórakozó helyeit és megismertet bennünket a szórakozások különböző neveivel. A ragyogó klubok, kávéházak, orfeumok után megismerkedünk az éjjeli mulatóhelyek legutolsó lebujaival is, ahol a társadalom sötétedése keresi furcsa szórakozásait. Az ötletes darabot, melyet csütörtökön mutat be először az *Uránia* színház szebbnél-szebb mozgófényképek is nagyszerű vetített képek illusztrálnak. A darab kétségtelenül nagy hatást tesz az aradi publikumra és miként kiváló sikere volt Budapesten is, ahol több, mint ötvenszer adták egymásután. 241

KULISSZATITKOK.

(A gyorskezü kardalosló.) A nyári színház bejáratánál ma délből egy pof csattant el. Nem valami barátságos aralegyintés, nem is valami olyan sokat ígérő enyelgő simogatás, amilyennekkel szerelmes szívek szokták megtisztelni egymást, hogy aztán annál édesebb legyen a kibékülés. Nem. A pof egy derék, becsületes, csattanó ütés volt, mely vörös foltot hagy maga után és amely testvérek között is megér husz koronát. Már tudniillik a tekintetes királyi járásbírósa előtt, ahova a pof és szereplő személyei pár nap múlva kerülnek.

Az előjáték, mely az idillt megelőzte, még tegnap este folyt le. „Ámor, a pénzügynök” utolsó felvonásában egy manikűrös készülékre van szükség. A készülék azonban, dacára annak a lázas tevékenységnek, amelyet a színészek és a színpadi személyzet *Tapolczay*val az élén kifejtett, nem került elő. *Gubics* mester, a kellekes a haját tépte dühében és azt állította, hogy a kazettának meg kell lenni, mert ő sajátkezűleg készítette elő. A kazetta azonban nem került meg és így *Dióssy Nusi* a manikűrözés helyett a haját bontogatta a tükör előtt. Ami nem is volt olyan rossz csere. Csak mikor már vége volt az előadásnak, került elő a manikűr, amely, hogy-hogy nem *Harmath Ilona* dolgai közé keveredett. A szobaleány-szerepek szerény, de kis tehetségű kreálójának volt bizonyára legkisebb sejtelve arról, mit keresett a körömápoló készülék az ő ilatszerez üvegei és puderdobozai között. *Gubics* mester azonban, akit a rendező a sárga földig leszidott, nem így vélekedett és azt a megjegyzést merre kockáztatni, hogyha a kisasszonynak nem elég rózsásak a körmei, hát vegyen magának manikűr-készletet, de használja a színházét épen akkor, amikor a színpadon is szükség van rá.

Hála a kedves kollegák és a jó barátok segégének ez a különben ártatlan megjegyzés, amelyet *Gubics* mester haragjában megkockáztatott, lényegesen elferdítve került *Harmath Ilona* fülebe. Oly lényeges volt az elferdítés, hogy a szöke karhölgy magából kikelve, kipirultan támadt rá ma délből a szerencsétlen kellekesre:

— Mit? Maga azt meri állítani, hogy én elvettem a kazettát. Maga... És itt egy sértő megjegyzés következett.

A becsületében súlyosan érintett *Gubics* kihuzta magát.

— Egy szóval se állítottam, hogy a kisasszony elvette a manikürt. Csak azt mondtam, hogy jobb lenne, ha a saját szereszámaival tisztogatná a körmeit.

— Ah, — sikoltott erre a kis karnő egy Gothné mezdolattal és hanglejtéssel és el akart ájulni. Azonban körülnézett és látva, hogy csak kollegák vannak a közelben, másra határozta el magát. Felemelte kezét és fenyegetőleg közeledett a kellekeshez:

— *Gubics*, ha maga továbbra is szemtelenkedik, pofon ütöm és megrugom — mondotta komolyan és rugásra készen egy arasznyira fel emelte a szoknyáját.

Tudja isten mi vett erőt *Gubics*on. Régi szép emlékek elmosódó képe futtatott át a szívében, arra gondolt talán, hogy nem is lehet olyan borzasztó dolog, ha egy ilyen szép kis formás nő lábbal jut közelebb érintkezésbe egy terjedelmes kellekesi tőt. Elég az hozzá, hogy hősi pózba vágta magát és szóról-szóra ezeket mondta:

— Aki pedig engem pofonút, azt visszavágom.

Igy szólt *Gubics* és kajánul mosolygott. A következő pillanatban pedig elcsattant egy pof. A pof azonban nem volt barátságos aralegyintés és nem nyújtotta a várt élvezetet a derék kellekesnek. A pof igen becsületesen sikerült pof volt, annyira, hogy *Gubics* bácsi, akit ez a fordulat nagyon felháborított, elszaladt az ügyvédjéhez és becsületsértés miatt feljelentést tett *Harmath Ilona* ellen.

A színésznő választott is már védőt egy fiatal ügyvéd személyében.

(Fedezzenek föl!) A legtöbb iparossegéd, akinek a tüdeje vetekedik a városi bikájával és aki vasárnap a nyári korcsmákban a barátaitól tapsokat arat a „Lennék én rózsabimbó, lennél te méh” című zengedelemért, szentül azt hiszi, hogy neki a színpadon van a helye és benne második *Carusó* hangszálai mozognak. Az ilyen jámbor segédek mindenáron fel akarják magukat fedeztetni és a fölfedeztetési kísérlet során győződnek meg róla, hogy nem *Carusó*-hangszálak mozognak benne, hanem giliszták.

Az aradi nyári színház környékén napok óta látható ilyen derék, de hamisán éneklő festősegéd. A színpad mellett lévő tanítóképzőintézet drótkerítését egy ha'almas termetű, szelíd arcú mázolósegéd festi.

A mázolást mindjárt meg is zenésíti. Ezt úgy tessék értelmezni, hogy naphosszat torkaszakadtából éneklő a „Gimbelem-gombolom” dalt. A hortobágyi csaplárosné zuzája nem lehet olyan hamis, mint amilyen falsul megy ez a dalla. Nyilvánvaló, hogy a mesterjelölt föl akarja hívni magára a színtársulati tagok figyelmét és hogy ez sikerüljön, hát a kerítés tetéjére ágaskodik és úgy gombolja — a gimbelőjét. A színtársulat több tagja végre megsokalta ezt a fölfedező-hangversenyt és hangosan zugolódott. *Szendreyné. Rontay* Boriska ma aztán magához intette az erős torku legényt.

— Mit akar maga ezzel a folytonos rengerajoskodással? — kérdezte a diriné kissé haragosan.

— Szeretném, — mondta a segéd — ha a nacscságáék fölfedeznének engem.

— Hiszen van magának becsületes jó foglalkozása. Maga festősegéd.

— Igen, de hiszen *Faludy Károly* is bádogos volt, mégis lehetett belőle baritonénekes.

— Ez igaz, — felelte *Rontay* Boriska, — de *Faludy* nemsokára — röpült is innen.

MULATSÁGOK.

(=) A máv. dalegylet Gyulán. Az „Aradi Máv. Dalegylet” folyó hó 10-én vasárnap délután egy anyagilag, mint erkölcsileg sikerült séta hangversenyt rendezett Gyulán a „Göndöcs” népkertben. A dalosok d. u. 2 órakor érkeztek meg Gyulára, ahol már az állomáson impozáns néparadat várakozott az érkező dalosokra. Innen a dalegylet fuvózenekar kísérete mellett diszmenetben a piac-térre *Erkel Ferenc* szobrához vonult, ahol szintén ezrekre menő közönség állta el a piac-teret. A szobornál a dalegylet először a Hymnuszt énekelte *Erkel Ferenc*től, utána *Csók Károly*, a dalegylet ügyvezető elnöke ünnepi beszédet mondott. Az ünnepi beszéd után a „Magyarok Imáját” énekelte el a dalárda. Utána a menet megindult a Göndöcs népkertbe, ahol a sétatangverseny vette kezdetét, Szablóczky János a dalegyletnek kitűnő agilis karnagya vezetése mellett. A sétatangversenyen kabarét előadás is volt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A rituális bor. Egy margittai (Biharm.) ortodox borkereskedő a husvéti ünnepekre két hordó szilvóriumot rendelt Bing Ede aradi borkereskedő cégnél. A rendelést különös feltételhez kötötte. A feltétel az volt, hogy a szilvórium égetésénél a váci ortodox rabbinak jelen kell lennie, a hordókat le kell pecsételnie és a rabbinak bizonyítványt kell adnia a bor rituális voltáról. A cég a bort el is szállította, azonban a váci helyett az aradi ortodox rabbi-val hiteltesítette a bort. A margittai kereskedő ezért megtagadta a küldemény átvételét azzal, hogy a szállítás nem rendelészerű, mert ő a váci rabbi hiteltesítéséhez kötötte az átvételt. Az ő ügyfelei mind szentéletű emberek és csak a váci rabbi-ban bíznak. Bingék ezt a kifogást nem vették tudomásul és beperelték a margittai kereskedőt. A mai tárgyaláson a bíró elrendelte a bizonyítást arra nézve, vajjon lényeges kikötés volt-e az, hogy éppen a váci rabbi hiteltesítse a bort. A bizonyítás eredményéhez képest fogja az ítéletet meghozni.

§ Haverdák szabadulni akarnak. Amikor a királyi Kuria a szabadkai gyilkosság ügyében hozott szegedi esküdtbírói ítéletet megsemmisítette, Jánossy Aladár, Haverda Mária és Vojtha Antal tudvalevőleg önként jelentkeztek és jelentkezésük után nyomban letartóztatták őket. A budapesti büntetőtörvényszék vizsgálati fogságot rendelt el mindhárommal szemben. A vizsgálati fogságot elrendelő végzés ellen Haverda Mária és Vojtha Antal ma felfolyamodást jelentettek be azon az alapon, hogy ők önként jelentkeztek a Kuria ítélete után és így szótessüktől tartani nem lehet. Ez alapon kéri a szabadlábra helyezésüket. A büntető törvényszék esküdtbírói tanácsa tegnap terjesztette fel a budapesti kir. ítélőtáblához azt a felfolyamodást. A tábla a kérvény felett a napokban fog dönteni.

§ A tenorista gyilkosát elítélték. Párisból jelentik: Az esküdtszék ma Bourret Márát, aki Godardt a párisi Opera hőstenorját megmérgezte, élelfogytig tartó börtönre és 100,000 frank kártérítésre ítélte.

§ Stampfel Gusztáv gondnokság alatt. Az aradi törvényszék ma foglalkozott a lipótmezei tébolyda megkeresésével, hogy Stampfel Gusztávot helyezze gondnokság alá. Az ügyet Horváth bíró referálta, Papp Vazul ügyvéd Stampfel kirendelt ügygondnoka nem ellenozta a gondnokság alá helyezést, mire a törvényszék a hányatott életű bűvést elmebaj címén gondnokság alá helyezte.

§ Aradiak a szegedi államfogházban. A Dél-magyarországban olvassuk: A szegedi államfogháznak most több agitátor lakója van. Ott van többek között Constantin Savu román nemzetiségi agitátor, a Tribuna volt szerkesztője és Kappner József, egy fiatal szocialista vezér. Harmadik társuk Mihu János román tanítójelölt. Elénken gesztiku álva magyarázza a fogházi viszonyokat Kappner József. A kis Kappner mindössze csak huszonegy éves, de sok véres történetnek volt már aktív szereplője, sok izgalmas népgyűlésnek tüzes szónoka. Most sajtóvétségért került államfogházba. Kappner állandó ellenzéke a szocialista vezetőségeknek. Szinte félnek tőle kiméletlen támadásaiért. Gyakran előfordult, hogy szocialista népgyűléseken nyíltan megvádolta a vezetőséget a — szerinte — lanyha agitációjukért. Kiszabadulása után rögtön hazajön Aradra és „kérlelhetetlen szigorral, mindenkire való tekintet nélkül” kritika tárgyává teszi a párt eddigi működését. Csodálatosan komolyan ballagta Kappner heves beszédét Constantin Savu. 1908-ban cikksorozatot írt az aradi Tribuna-ba Apponyi és Andrássy telepítési politikája ellen. Az ügyesség inkriminálta a cikkeket és a nagyváradi esküdtbírósg izgatásért hat havi államfogházra ítélte. Constantin Savu éppen ellentéte Kappnernek. A hatalmas termetű, esőndes emberben

senki sem sejtene a román aktivisták egyik legfanatikusabb harcosát. Csendes, nyugodt ember, akinek legfőbb szenvedélye a zene. Ismert román zeneszerző. Már évek előtt megjelent több zeneműve Budapesten és Bukarestben. Constantin a fogházban is hódolhat szenvedélyének, a fogházigazgató fölírására a miniszter megengedte, hogy cellájában hegedűt tartson. Ez az első eset, hogy államfogolyt meg van engedve hangszerrel tartani cellájában. Constantin különben fogsága alatt is több zeneművet komponált, amelyeket kiszabadulása után akar kiadni. A fogságban teljesen jól érzi magát, hegedűlhet, komponálhat tetszése szerint. Még is jegyezte:

— Erősz nap hegedülök. éjjel pedig komponálok. Nappal, amikor nem hegedülök, elvtársaimmal fantáziálok...

A vitás 327,000 korona.

— Följelentett konzorcium. —

— Fővárosi tudósítónk telefonjelentése. —

Arad, július 13.

A budapesti rendőrséget szokatlan bűnügy foglalkoztatja. Egy földbirtokos följelentést tett több tekintélyes fővárosi ur ellen, akik őt állítólag meg nem engedett módon megkárosították.

Az eset a következő:

Blaskovics Elemér budapesti földbirtokos és versenystálló tulajdonos följelentette a rendőrségen Bácskay Albert dr. budapesti ügyvédet, Bácskay Izidort és Erdélyi Miklós szövetségi igazgatót. A följelentés elmondja, hogy ez a konzorcium a Blaskovics birtokára 327000 koronás kölcsönt szerzett a az összeget a birtokra betáblázták. Ugy állapodtak meg, hogy a kölcsönt akképpen törleszti Blaskovics, hogy a birtokot egy évre ez a hármass konzorcium fogja bérbe venni és a mutatkozó tiszta hasznát majd a kölcsönösszeg törlesztésére fordítják.

Ők ezt meg is tették, de nem 327,000 hanem 627,000 koronát tábláztattak a birtokokra, úgy, hogy a 300,000 korona levonása után még mindig 327,000 korona teher állott fenn. Blaskovich erről nem tudott. Ő azt hitte, hogy mindössze 40 000 koronával tartozik, amelyet provizióképen ígért a konzorciumnak. Mikor ezt az összeget ki akarta fizetni, akkor derült ki, hogy még 327 000 koronával tartozik. Erre följelentést tett a rendőrségen.

A mai nap folyamán egyezés jött létre a konzorcium és Blaskovics között, úgy, hogy visszavonta a följelentést. Minthogy azonban hivatalból üldözendő bűntények foregnak fenn, uzsora és közokirathamisítás, a rendőrség az iratokat áttette az ügyészhez.

SPORT.

+ Aradi fotografusok kitüntetése. Budapesten a magyar Amatőr Fényképezők országos szövetsége tudvalevőleg nemzetközi kiállítást rendezett, amelyen aradi professzionátus és amatőr fényképezők is résztvettek. Aranvérméret nyert Weisz Hugó, ezüstérmét Fair Jaques, Matusik Márton és Bohus László báró.

+ Postás Sport-Egyesület Kladován. Az aradi Posta- és Táviratisztviselők Sport-Egyesülete ez uton is értesíti összes tagjait, hogy e hó 17 én, vasárnap délután családi társaskirándulást rendez a kladovai völgybe. Indulás délután 12 óra 37 perckor a hegyaljai motorossal, visszaérkezés Aradra este 10 órakor. Részvételi díj személyenként egy korona. Minden résztvevőnek gondoskodnia kell ellátásáról, t. i. Aradról viendő. Jelentkezni lehet Erdélyi Ferenc e. titkárnál (főposta) f. hó 15. délig, részletesebb felvilágosítással is szolgál.

Az Aradi Posta- és Táviratisztviselők Sportegyesülete ez uton is értesíti az összes választmányi tagjait, hogy f. hó 14 én este fél 9 órakor a főpostán választmányi ülést tart.

Letartóztatott hamiskártyások.

— Budapest nyáron. —

Távirati tudósítás.

Arad, július 13

Az idén jó nyár virradt Budapesten a hamiskártyásokra. Idegenek és vidékiek látogatnak el hozzánk, akik az aviatikai nagyhetek óta egyre ürübben lépik el a szállodákat és a főváros gyönyörű kiránduló helyeit. A nyaraló Budapest helyébe eljött idegen országokból és a vidékről a nyári Budapest, friss jó pénzzel, mulató kedvvel látni, üdülni akaró boldog vándorokkal.

A főváros régi fészke a hamis kártyásoknak. Ahol a blatt nemzeti virtusjáték, hagyomány, idegkúra, mellékkereset, szórakozás, ahol a legnagyobb hőségben is megtelnek a kávéházak zöld szobái puztuló honfiakkal, ott a játszási iparból úszó lovagoknak könnyű baleseteket fogni. A játék benne van a levegőben és mindig akad áldozat, ha kivetik rájuk a hálót.

Azelőtt a hamiskártyások, mint oethalak a nagy hajókat elkísérték kedves embereiket külföldi, tengeri utakra. Vasutakon, fürdőhelyeken, erdőben, vízen és kilátótornyokban vigan folyt a hazai kopasztás odakint. De hogy az idén szokatlannul sok az idegen Budapesten, a kártyások is itt maradtak és eltérve télire kedves nyaralóikat, most a vendégek zsebére utaznak. A nemzetközi hazárdjáték kitanúságai sok gondot adnak a rendőrségnek, ohová az esetek elevegyező része jut csak el, mert idegen és a jó vidék nem szívesen teszi meg a följelentést, még ha rá is jött, hogy kifosztották a kis hamisak. Restelik a dolgot, inkább ürnek és hazautaznak a „nemzetközies” pedig tovább üzik az ország iparlovag-politikáját.

Alig van nap azért, hogy egy egy újabb eset ki ne derüljön. Tegnapi Klein Artur román hivatalnok, aki Bukarestből indult el körutra, a Metropol-szállóból átment Budára a várkertbe egy kis friss levegőre.

Rokonszenves idegen csatlakozott hozzá és ő szittya udvariassággal ajánlotta fel szolgálatait. Nehogy eltévedjen ebben a nagy várkertben. Vagy el ne gázolja a sikló. Mit lehet tudni? Ebédelni már együtt mentek a Margit-utca huszoshét szám alatti vendéglőbe. Olyan asztalhoz ültek, ahol már ült egy ur, aki nagyon barátságos volt és majd meghalt az örömtől, hogy régi, kedves elvezettnek hit ismerősét, Klein káuzát, „velelenül” megpillanthatja. Leültek, ettek, elmentek feketére is, még egy ur csatlakozott hozzájuk, aki tokaji bort rendelt és a bor mellé szép kis színes anizsokokat, a vörös felsővel és a zöld asszal. Osszekeverték a kártyát, kiosztották és a „Heilige Wahrheit” nevű ismert játékda kezdtek.

Kétszer ment körbe az osztás és Klein már leadott 48 koronát, pedig de jó lapja járt.

Ekkor hirtelen a „Heilige Wahrheit” arra az igazságra vezette rá Kleint, hogy ő balek és akikkel összekerült, a jóképű, kedves, régen látott ismerősök, csak a rendőrségen régen látottak, pedig ott már nagyon várják őket. Kleinnak eszébe jutott, amit nemrég a lapok a „Trieszti nő”-hoz címzett csatátéről és annak veszteségeiről hoztak — oszondesen letette a kártyát, felkelt a miután a 46-tól nem akart áttérni a 67-re egyszerűen elsétált odébb. Egyenesen elsétált a rendőrségre, ahol elmondta kalandját, följelentést azonban nem tett.

A rendőrségen az adott személyleírás után rögtön ráismertek a „Trieszti nő” két kegyeltjére, Ollé Rezsőre és Turteltaub Tolnai Szig-

friedre, akiket a rendőrség eddig — Olaszországban keresett. Pedig itthon vannak a hamisak, itt érzik magukat természetesen a legbiztosabban és mert üzlet is akad, idegen is akad, egész kedélyesen, vigan nyaralnak a zöld király, tökfilkó és makk alsó általuk hátlapról is jól ismert kedves társaságában.

HIREK.

— Időjárás. Az aradi meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 14-én az időjárás: meleg, zivatarok.

— Tisza István nyaralása. Budapestről: jelentik: Tisza István gróf ma délután két óra körül Gesztre utazott, ahol a jövő hét közepéig marad. Rövid időre ismét Pestre jön, e hó végén Póstyénbe utazik és ott tölti az egész augusztust.

— Az állami fizetésrendezés. A posta- és távirólisták és a tanárok fizetésrendezése dolgában még a koalíciós kormány tett kötelező ígéretet. Ennek az ígéretnek rögtön, minden más állami érdek háttérbe szorításával való beváltását követelik az új kormánytól, a mely nem kapható arra, hogy nagyhangu, a szándékaival és a viszonyokkal nem támogatható kijelentéseket tegyen. Ennek következtében előbb a tanárok, majd a postások sztrájkjáról beszéltek. Bebizonyított azonban, hogy anyagi helyzetük jogos javítása érdekében sem a tanárok, sem a postások nem fognak a főlöszleges küzdelemnek ehhez a nagyon is kétélű fegyveréhez folyamodni. Hogy erre okuk sincs, bizonyítja Khuen-Héderváry Károly miniszterelnöknek az a nyilatkozata, amelyet ma tett egy hírlapíró előtt:

— Mikorra lehet az állami tisztviselők javadalmazását dűlőre juttatni? — kérdezte a miniszterelnöktől a hírlapíró.

— A tanárok és a postások nyugtalansága teljesen indokolatlan — mondta a miniszterelnök. — Nyílt ajtót döngöztnek ezek az emberek. Ha sikerül az 1910. évi állami költségvetést formászerűen minél előbb letárgyaltatni, a jövő évi büdzsét még olyan időben terjeszttem a Ház elé, hogy az decemberben letárgyalható legyen és így a postások és a tanárok még 1911. január elsején megkaphatják a fölemelt javadalmazást. Hogy a fizetéseket visszamenőleg 1910. január elsejéig rendezzük, azt helyesen senkisésem kívánhatja, mert számolni kell a pénzügyi nehézségekkel.

— Tehát nagyméltóságod szerint mi a fizetésrendezés végső terminusa?

— Részünkről semmi akadály sincs annak, hogy a büdzsét ősszel letárgyalja a Ház és így 1911. január elsején az új javadalmazás életbe lépjen. A kormány és a többség méltányolja a postások és a tanárok jogos kívánságát, ép azért mélyen sajnálná, ha az ellenzéki pártok magatartása miatt az ügy újabb halasztást szenvedne.

— Tífuszjárvány a fővárosban. Budapestről jelentik: A főváros közönségét veszélyes járvány fenyegeti. A hastífusz lépett fel nagy méreteken, s már eddig is több haláleset történt. Magyarevits Mladen Budapest fővárosi tiszt főorvosa ma a járványról a következőképpen nyilatkozott: Tagadhatatlan, hogy a hastífusz járványszerű tünetek között fellépett, s épen június első felében, amikor a járványkórházak kanyaró és vörhenybeteggekkel vannak telve. Eddig 76 tífusz megbetegedés történt. Azonban oly nagyarányú éviintézkedéseket tettünk, hogy biztosan állíthatom, hogy a járvány további terjedését teljesen megakadályoztuk.

— Városi tisztviselői választás. Tisch Mór dr. nak tiszt főorvossá történt kineveztetése által megüresedett az I-ső kerületben a hatósági orvosi állás. A város pályázatot hirdetett a tisztsegre és ma tartott közgyűlésén választás útján Kabdebó György dr. cirkevenicai fürdőorvossal töltötte be. A pályázatban négy orvos vett részt Grossmann Emil dr., Kabdebó György dr., Polónyi Jenő dr. és Prohászka László dr. Urbán Iván főispán a pályázatokat átvizsgáló és a jelölteket a közgyűlésnek javaslatba hozó jelölő választmányba a maga részéről Robitzek Ágostont, Steinhardt Mór dr., Múlek Lajos dr., a törvényhatóság pedig Müller Károly, Neuman Samu és Isekutz László dr. bizottsági tagokat küldötte ki. Rövid ideig tartó tanácskozás után jelentette a főispán a közgyűlésnek, hogy a bizottság valamennyi pályázót javaslatba hozza a választásra, mert mindnyájan rendelkeznek a törvény szabta kellékekkel és a kik tiszt vizsgát még nem tettek, kötelezik megukat arra, hogy ez év végéig megszerezik a szükséges kvalifikációt. Két szavazó küldöttségél indult meg a titkos szavazás, melynek az volt az eredménye, hogy a leadott 117 szavazatból Kabdebó György 57, Polónyi Jenő 26, Grossmann Emil 22, Prohászka László 12 szavazatot kapott. A főispán kijelentette, hogy Kabdebó György dr.-t a törvényhatóság az I-ső kerületi tiszt orvosa vá választotta. Harsány éljenzéssel vette tudomásul a törvényhatóság a választást és ezzel teljes bizalmat előlegezett a fiatal orvosnak, aki mint eddigi működési terén, úgy bizonyára Aradon is a kötelességtudó, humanus orvos szerepében lesz kedvelté a közönség körében. Nem lesz nehéz ezt megtanulnia, mert a legjobb példát követheti. Csak úgy kell cselekednie, mint a hogy édesatyjától, Kabdebó János dr.-tól látja.

— A letartóztatott ügyvéd. Világossy József dr., a sikkasztó budapesti ügyvéd dolgában Stefkovics kapitány ma délelőtt a lipótvárosi plébánián megjelent és detektívekkel házkutatást tartott. Átvizsgálták a plébánia pénztárát és irattárát, az ügykezelésre vonatkozó irományokat és leveleket pedig lefoglalták. Találtak három levelet egy budapesti banktól, amelyben Világossy az összeg megnevezése nélkül elismeri, hogy értéktárgyakat átvett. Ezek a levelek valószínűleg hamisítványok, az ellenőrzők azonban ezek alapján eszközölték a rovancsolást. Ma az ötödik kerület plébánosa Ott Ádámmal, a soros tiszt ügyészszel a főkapitányságon járt és 74.000 korona erejéig biztosítási végrehajtást jelentett be Világossy ingatlanaira. Feljelentést tett Világossy ellen Friedrich Lajos című is 800 korona elszakasztása címen.

Ma a következő sorok közlésére kérték föl: Iger tisztelt Szerkesztő Ur! Itt Aradon olvasom b. lapja mai számában azt a beszélgetést, melyet munkatársa Belle József nyugalmazott jegyzővel folytatott és amelynek „Világossy József aradmegyei panamá” címet adta. E beszélgetés elején Belle ur jénak látja — valószínűleg azért, hogy a dolognak regényesebb színezete legyen — nemrég elhunyt nagybátyját Pap Józsefet, aki nem ügynök, hanem birtok-parcellázó és Szeged városának köztisztviselőben álló polgára volt, úgy oda állítani, mint aki Belle urat azzal akarta félrevezetni, hogy egy aradi ügynököt — bárónak mutatott be neki. Nem voltam jelen a bemutatkozásánál, de ismerve néhai Pap József igazán egyenes, becsületes és korrekt egyéniségét, Belle József nyugalmazott jegyző előadásának ezen kegyeletéről részét, a nyugalmában megéltékült fantáziája későszülöttjének kell nyilvánítanom. Mellesleg jegyzem meg, hogy Pap József szintén egyik áldozata volt Világossynak, amennyiben 200.000 koronányi vagyona ép ezen a „panamán” veszett el. Kérve jelen soraim szíves közlését, vagyok Szerkesztő urnak. Arad, 1910. július hó 13 án. Készséges híve Bak Rafael, a „Budapesti Olaj és pépszirgyár” főnöke. Kereskedelmi és Iparkamarai tag.

— Jeszenszky államtitkár jobban van. Budapestről jelentik: Jeszenszky Sándor miniszterelnökségi államtitkár tudvalevőleg már napok óta gyengélkedett. Lábbaja volt, amely feltétlen pihenésre kényszerítette az államtitkárt. A pihenés meghozta a gyógyulást, úgy hogy Jeszenszky Sándor már két nap óta bejár hivatalába s ellátja teendőit. A járás azonban még mindig nehezére esik s éppen ezért kiméletre van szüksége.

— Öngyilkos magyar aviatikus. Newyorkból jelentik: Pfitzner Sándor budapesti mérnök és aviatikus, aki Newyorkban eredménytelen repülési kísérleteket végzett, ma buskomorságában öngyilkos lett. Pfitzner amiatt vált buskomorrá, hogy repülési kísérleteivel kudarcot vallott. A magyar aviatikus egy folyóba ölte magát.

— Halál az utcán. Ma délután valamivel négy óra után a Neuman palota Batthyányi-utcai oldalánál az utcán Balta Dezső 52 éves magánzó összeesett és meghalt. A közelben lévő Baltát bevitték egy kapu alá és értesítették az esetről a rendőrséget. Az inspekción rendőrhadszgy és Prohászka László dr. rendőrorvos azonnal kiment a helyszínére, de már csak a beállott halált konstatálhatták. Balta Dezső, aki utóbbi időben szegényes sorban élt Gróf Leizingen uca 5. szám alatti lakában, előkelő családból származik és valaha nagy vagyonnak volt az ura. A hirtelen elhunyt öccse Balta Béla tábornoknak, nővére pedig Lulács Gyula aradi földbíróknál van férjével. Balta Dezsőnek régebben Battonyán volt nagy birtoka, de később teljesen tönkrement. Rokoni segítségéből élt, meg abból, amit itt ott keresett. A télen a dohánygyárban volt irnok, most pedig azt tervezte, hogy kimegy Verzár Márton birtokára a csépléshez felügyelőnek. Ebben az ügyben ment el hazulról a beteges ember, aki különösen utóbbi időben sokat panaszkodott szívbaja miatt gazdasszonyának. A Batthyányi utcában aztán utolérte szívbaja és meg is ölte. A halálesetről előkelő rokonságát a rendőrség értesítette.

— Eljegyzés. Zolnai és nagyszalutnyai Matolay Viktor dr. Budapestről eljegyezte Gróff Macát, Gróff Gyula, az Arad-Csanádi Takarékpénztár nagyszentmiklósi fiókja igazgatójának leányát.

— Kell Manó cég ajánlja csipke és szalag különlegességeit. Telefon szám 673. 652.

— Papp Henrik holttestét megtalálták. Dunavessérről jelentik: Tegnap reggel itt Sipán Imre molnár egy férfibullát fogott ki. Sokan a tragikus körülmények között eltűnt Papp Henrik festőművészt vélték benne felismerni. A családát táviratilag értesítették s ma megjelent itt Andreánszky Jenő dr. törvényszéki orvos, aki a kifogott halottban felismerte Papp Henrik festőművészt. Minthogy ma a dolognak minden hatósági részét elintézik, Papp Henrik tetemét ma este a hétórai vonattal hazatozzák Budapestre.

— Halálozás. Dudra Endre battonyai káplán tegnap negyvennégy éves korában hirtelen elhunyt. Az elhalt 1866. évben született a sárosmegyei Sódvára és huszonnégy éves korában, 1890-ben szentelték pappá. Kisteleken, Orsován, Mezőkovácsházán, Óbédán és Tóban, majd 1905-ben Battonyán lett káplán. Azóta ott teljesítette a legnagyobb pontossággal és lelkiismeretességgel kötelességét, míg tegnap reggel szívszélhűdés hirtelen véget vetett tevékeny életének. Ma délután temették Battonyán nagy részvét mellett.

Singer Dávidné, Ujbelyi Lina Budapestben 52 éves korában meghalt.

— Egy földbirtokos balesete. A csanádme gyei Dombegyházról jelentik: Sulyos szerencsétlenség érte *Silberger* Andor földbirtokost, aki veje *Benda* Jánosnak, az aradmegyei kórház gondnokának *Silberger* vadászatra készült és tőlött fegyver volt a kezében, amelylyel megütötte a kocsí körül ugrándozó csikót. A fegyver elszűlt és a golyó a földbirtokos házába furódott. *Silbergert* Budapestre szállították a Herál-szanatóriumba.

— Szerencsétlenül járt vasuti mérnök. Piskiről jelentik: A piski telepi államvasuti műhelyben szerencsétlenség történt tegnap. *Máté* József m. mérnök a munkásokra felügyelt közben egy sín páron állott. A munkások tolattak és nem vették észre a mérnököt, aki két összekapcsolandó teherkocsi ütközése közé került, amelyek gyomrát és bordacsontjait összenyomták. A munkások észrevették a balesetet; a kocsit visszarántották és ez az oka, hogy a szerencsétlen mérnök nem szenvedett halálos sérülést. Állapota súlyos.

— Eladta a feleségét. Déváról jelentik: Régióta virágozik *Gainán* a román leányvásár, midőn a házassulandó legény egyszerűen megveszi a leendő feleségét, a férjhez adandó leány pedig kirakja maga elé hozományát és várja a vásáron, hogy vevője akadjon. Igaz, hogy a házasság maholnap csupán üzleti szerződés lesz és ma is sok művelt ember csak üzletnek tekinti a házasságát, de a gainai leányvásár mintájú vásárok ma már csak igen műveletlen népeknél divatoznak. Hogy mennyire portékának tekinti a férj az ilyen vásáron vett asszonyt, mutatja a hunyadvármegyei Szarazalmáson történt eset. *Sztojka* Péter községi bíró a törvényes feleségét a gainai leányvásáron vette évekkal ezelőtt. Ma már szörnyen unhatja b. nejét, amit mutat az a körülmény is, hogy *Bányász* György ottani földművelő, kinek megtetszett az asszony, formális vételárát ajánlott fel a bírónak a feleségeért. A bíró uram nem sokáig teketóriázott és 520 koronában megalkudtak az asszony felett. A bíró kötelezte magát, hogy elvállja a feleségétől és kényszeríti az asszonyt, hogy *Bányász* házához menjen nőül. *Bányász* erre 20 korona előleget is adott a bírónak, hogy valamiképp meg ne bánja az ákút, vagy pedig nehogy másnak találja eladói a feleségét. Az asszony azonban meghusitotta a férj üzleteinek csendes kimenetelét, mert nem volt hajlandó átköltözni új férjéhez. A bíró erre alaposan megverte a feleségét és minden cokmókját vele együtt kidobta az utcára. A megkötött üzletnek illetlen fordulatára a csendőrség is beavatkozott az ügyletbe és a férj ellen megindította az asszony bántalmazásáért a bünvádi eljárást. Az asszony most valami ismerősnél húzódott meg, míg törvényes férje az elköltött 20 korona előleget nem akarja vissza adni a feleségét a vásárló gazdának, ez pedig pert akar indítani a bíró ellen. Szóval teljes a felfordulás Szarazalmán közömbös a feleségárulás miatt és nemsokára még a bíróságok is foglalkozni fognak a különös ügygyel.

— Gyári tűz. A Neuman-testvérek gáji szeszgyárában ma délután öt óra tájban kigyulladt az istálló teteje. A tűz a padlásteljártnál keletkezett és hamarosan lángban állott az istálló egész zsindeyes tetőzete és a padláson felhalmozott nagymennyiségű nyírfaseprő. A gyár tűzoltósága, amelyhez hamarosan a gáji tűzoltóság is csatlakozott, azonnal munkához fogott. Kivezették az istállóból a lovakat és hízó marhákat, aztán minden erejüket arra fordították, hogy a tűz továbbterjedését megakadályozzák. Ez az időközben megérkezett aradi tűzoltóság se-

gítségével sikerült is, úgy, hogy a közvetlen közelben levő szintén zsindeyes tén-istállók sértetlenül maradtak. A tűz oka eddig ismeretlen és nem lehet pontosan megállapítani a tűz okozta kárt sem.

— Készt az esti gyorsvonat. Az este hét órakor Budapestről esedékes gyorsvonat ma hetven perc késéssel érkezett be az aradi állomásra. Mint értesülünk, a késés oka az volt, hogy Mezőtúron a gyorsvonat mozdonya „fekve maradt”. Szerkezeti hiba következtében a gép használhatatlanná vált. A 610-es személyvonat mozdonya hozta az említett késéssel a gyorsvonatot.

— A mostoha Lánchid. Budapestről jelentik: A szakértők régóta hangoztatják, hogy a Lánchid már nem biztos közlekedési eszköz. Megtörténhetik igen könnyen, hogy egyszer valami különösebb megterhelés következtében, valamelyik tartó alkotórész kettétörik és kiszámíthatatlan katasztrófát okoz. Ez és sok más kisebb kifogás birta arra a mult kormányt, hogy folszólítsa az állami hidak igazgatóságát sürgős átalakítás tervezetének elkészítésére. A munka hamarosan elkészült és a terv szerint azt az 1912 ik és 1913 ik évnek folyamán hajtották volna végre. A hidat teljesen elzárták volna a forgalom elől a láncon kívül, amelyre új merevítőrudakat tettek volna, a hid minden alkotórészét kicserélték volna. A közbejött kormányválság miatt azonban a hidat nem fogják egyelőre átalakítani. *Lukács* László pénzügyminiszter a jövő évi költségvetésbe nem vette föl a Lánchid átalakítására szükséges igen tekintélyes, egy milliót meghaladó összeget és gazdasági akadályok miatt a Lánchid átalakítását bizonytalan időre elhalasztotta.

— Kiskeruak betörőbandája. Makóról jelentik: A rendőrség ma egész fiatal gyerekekből álló betörőbandát tartóztatott le. *Szabó* Imre kilenc éves, *Bosnyák* Iván 13 és *Kollár* Zsiga 12 éves fiúk voltak a vezérek. A banda kisebb-nagyobb betöréseket követett el. Tegnap a battonyai nazarénus templomot fosztották ki. Azt vallották, hogy azért követték el a betöréseket, hogy bandájuk híressé váljék.

— Szerencsétlenség egy építkezésnél. A csalai erdőn túl épülő sörtes-zállásak egyikének tetőjén végzett bádógos munkát *Holich* József 17 éves bádógos tanuló. Délután három órakor hirtelen zápor lep'e meg a fiút, aki egy deszkán állott a tetőzet szélén. Az esőtől sikamlóssá vált deszkán megecsuszott, a földre esett és súlyos sérüléseket szenvedett, hogy reménytelen állapotban kellett a kórházba szállítani.

— Születések és halálozások. Az aradi anyakönyvi hivatalban július 13 án a következő születéseket, halálozásokat jelentették be: Született: *Szeltmann* Mihály István főkalauznak Erzsébet nevű leánya és *Ferenc* nevű fia (iker), *Ferdinánd* Szvetozár szücsmesternek Jenő nevű fia, *Dániel* Antal ácsnak József nevű fia. Meghalt: *Zomm* Nándor 57 éves cukrász, *Bátor* István 56 éves szabó, *Komlosán* Anna 19 éves napszámosnő, *Vakula* Lúne 51 éves oszmadia.

— Francia likörök legbiztosabb készítésére — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillé, *Vojtek* és *Weisz* nál. 279

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknak, köszvénynek, cukorbetegségnek, vörhenységnek és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes savanyvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

Szállítási hely: Budapest, Rudó utca 9.

SCHULTES ÁGOST

AZ ARADI KOZLÓNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetői osztály — 151

Politikai vidámságok.

— A t. Ház folyosójáról. —

(Fővárosi munkatársunktól.)

A képviselő választások teremtik meg a legtöbb politikai anekdotát. Javaráse a választások tartama alatt lát napvilágot, azonban a választások után is kivirágzik egy-néhány. Az előbbieket a kortestanyákon és a választások színhelyén játszódik le: az utóbbiak a Ház folyosóján keletkeznek, mintán a politika állandó tanyája most már csak a parlament és a pártkörök. A politikuzokat a jókedv leginkább a Ház folyosóján fogja el. Ilyenkor aztán van humor.

Ime néhány anekdota az izgalmas választások napjaiból.

(Mit ér egy jó kortesötlet!) A dévai kerületben elkecseregett harcot vívott *Barcsay* Andor és *Hollaky* Artur. Az első Justh-programmal, az utóbbi munkapárti programmal lépett föl.

Barcsay hívei az évek folyamán elkerültek a kerületből. Elhelyezés, elköltözés gyakori eset a tisztviselőknél. Elérkezik a választás és most mindent el kell követni, hogy a tisztviselők megjelenjenek a szavazásnál. *Barcsay* legügyesebb kortesének ajánlatára, a fiktio pört indított egy barátja ellen és tanuknak beidéztette a törvényszékem a távollevő választóit is. Természetesen sikerült a tárgyalás napját a választás napjára kieszközölni. Ez volt *Barcsay* szerencséje. Mert amikor a választók az idézéseket megkapták, örömmel utartak el — szavazni. De csakis szavazásban volt részük, mert *Barcsay* az álpört beszüntette és az egész hecóból nem lett semmi sem...

A siker nem maradt el. *Barcsayt* nagy szöbbséggel megválasztották. Ezt pedig egy jó kortesötletnek köszönhetette.

(Háromszáz selyemkeszkenő és egy mandátum.) *Kállay* Tamás Kézdivásárhelyen lépett föl Justh-párti programmal. De most pártokivüli lett. Hogy miért? Azt talán maga *Kállay* tudná a legjobban megmondani. De mi csak maradjunk a megválasztatása mellett.

Nagy küzdelme volt *Kállay*nak a kerületben, mert a mult cikluson egyszer sem kereste fel választóit. Most pedig bizalmatlanságot sejtett. Hogy ezt a súlyos bajt magáról elhárítsa, gondolkodóba esett és sikerült is neki egy jó ötletével a hibát rendbehozni.

Az amugy is nőhódító hírében álló fiatal képviselő, hévvel kezdett udvarolni a kézdivásárhelyi leányoknak. (Ezt már szívesebben tette!) Sikerült is kortescéljainak őket megnyerni. *Kállay* vett háromszáz darab selyem keszkenőt és szétoztotta a leányok között. Persze ezt úgy csinálta, hogy egyik leány se tudjon a másiktól, hogy adott ajándékról. De pár óra múlva — csodák csodája! — másról sem beszélt az egész város, mint *Kállay* „nászajándékáról”.

A leányok pedig erősen korteskedtek. Fölkeresték ismerőseiket, kapacitálták őket, hogy csakis *Kállayra* szavazzanak. Ügyességükben még a hivatasos korteseket is lefőzték. Dolgoztak szívvel-lélekkel és a siker nem maradt el: *Kállayt* megválasztották.

A dologban az a legérdekesebb, hogy most a háromszáz bájos, csalódott uri leány siratja menyasszonyságát, mert biztosra vették, hogy a fess *Kállay* Tamás nőül fogja őket venni.

(A szabadjegyes választók.) A harmadik anekdota főszereplője *Lipsey* Ádám, Miskele város új honatyája, aki a Ház folyosóján az alábbi vidám választási epizódját beszélt el:

— A választóim nagyon ragaszkodnak hozzámm. Milyen szép is a szeretetnek ez a megnyilvánulása.

vánulása. Viszont én is szeretem őket... Rendben is volna minden, ha most utólag nem kellene a választás előtt tett ígéreteket, — amelyekkel sz ember olyankor könnyelműen bánik — beváltani. Talán elég már annyit is mondanom, hogy több százan, akik tudják, hogy szerkesztő is vagyok, vasuti szabadjegyet kérnek tőlem. Egyre másra jönnek a levelek ilyen tartalommal: „Utazni akarok Pestre, mi lesz a jeggyel?” Ez bizony súlyos eset. Még baj is származhatik ám belőle...

Folytatni akarja mondanivalóját. Most éppen arra jön Hieronymi kereskedelmi miniszter, aki megkérdezi a mesélő szerkesztő képviselőt:

— Mi az, Ádám?

— Jó, hogy jössz kegyelmes uram! Épen megakartalak kérni, hogy indíts hetenként kétszer külön vonatot Miskolc—Budapest között.

— Miért? — kérdi csodálkozással a miniszter.

— Így akarom elintézni a választóimnak tett ígéreteimet.

Hieronymi nem értette meg Lipcseyt, de miután elmondották neki az előzményeket is, kacagásba tört ki Lipcsey humorán.

1951

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, július 13

Amerika 14% al magasabb. Vételkedv jó, kínálat korlátozott, új buza változatlan, ó buza néhány fillérrel magasabb.

Árak 50 kilónként számítva:

	Déli sávit	Órai sávit
Buza 1910. októberre	9.20—9.21	9.23—9.24
Buza 1911. áprillisa	9.42—9.43	9.44—9.45
Árpa 1910. októberre	7.09—7.10	7.10—7.11
Zab 1910. októberre	7.18—7.19	7.22—7.23
Tengeri 1910. júliusra	5.49—5.50	5.51—5.52
Tengeri 1910. aug. ra	5.52—5.53	5.53—5.54

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Július 13. —

Magyar aranyárjádék 4%	113.20
Magyar koronaárjádék 4%	92.25
Magyar koronaárjádék 3 1/2 %	82.75
Magy. földteherm. kötvény 4%	92.35
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	93.50
Magyar nyereséysorsjegy kölcsön	225.—
Tiszasszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	155.60
Osztrák járadék papírban	94.—
Osztrák járadék ezüstben	97.75
Osztrák járadék aranyban	116.50
Osztrák koronaárjádék 4%	94.—
1860. évi osztrák államsorsjegy	171.—
Osztrák-magyar bankrészevény	18.45
Magyar hitelbank-részevény	840.75
Osztrák hitelintézeti részevény	670.—
Osztr.-magy. államvasuti részevény	740.50
20 frankos arany (Napoleonador)	19.06
Német birodalmi marka	117.42 1/2
London vista	240.25
Paris vista	95.27 1/2
20 márkás arany	23.49

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. Július 13

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos új ...	8.60—8.65
76 " " " " " " " "	8.65—8.75
77 " " " " " " " "	8.75—8.85
78 " " " " " " " "	6.90—9.00

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos új ...	8.50—8.55
Róza új ...	6.45—6.50
Árpa új ...	5.25—5.35
Zab új ...	6.80—6.85
Tengeri régi ...	5.40—5.50

Felelős szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1910. július hó 14-én:

Felhő Rózi és Kertész Mihály vendégfel-
léptével:

A vig özvegy.

Operette 3 felvonásban. Írta: Leon Viktor és Stein Leó.
Zenéjét szerző: Lehár Ferenc. Fordította: Mérei Adolf.

SZEMÉLYEK:

Zéta Mirkó	Polgár S.	Bogdanovic	Belinszky.
Valencienna	Zalai Margit.	Sylvaine, neje	Győrffy T.
Danilovics	Kertész M.	Kromow	Nagyiván L.
Glavári Hanna	Felhő Rózi.	Prisica, örnagy	Szabó L.
Rosillon	Boda Ferenc.	Pracovia	Benkőné.
Cascade	Gerő János.	Nyegus, írnok	Várnay Jend.

Kezdete 8 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. július 14-én, csütörtök:

1. Zeneőrület. Humoros. — 2. A bevásárlás beteg. Kacag-
tató. — 3. Egy cirkusz karikaturája. Komikus. — 4. Egy
párisi variété paródiája. Bohózat. — 5. Tingli-tangli.
Humoros. — 6. Egy táncosnő pályafutása. Elettép. —
7. A kirándulás. Látványos. — 8. A műkedvelő csolnakázó.
Bohózat. — 9. A kényelem netovábbja. Humoros.

Előadások délután 1/2 7 órától kezdve.

Helyárak: I-ös hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik
hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér

Este 9 órakor:

Hogyan mulatunk.

Írta: Goda Géza. Három felvonásban, számos színes vetített
képpel és mozgófényképpel.Helyárak: I. hely 2 k. II. hely 1 k. III. hely 60 fill. IV.
hely 40 fill.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara
játsszik. — Cukrászda.

NYILTTÉR.

Singer Dávid úgy maga, valamint
gyermekai és az összes rokonság nevében
fájdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy
szeretett felesége, a felejthetetlen jó anyja,
nagyanya és rokon

Singer Dávidné,

szül. Ujhelyi Lina

f. hó 12-én 52 éves korában Budapesten
váratlanul elhunyt.A boldogult hült teteme f. hó 14-én
csütörtökön d. u. 5 órakor Lippán a gyász-
bárból fog örök nyugalomra kíséreltetni.

Aldott legyen emléke!

Molyhalál!

Legjobb hatású szer

MOLYOK

és azok petéinek biztos kiirtására.

Egy üveg ára 2 1/10 literes 1 kor. 20 fillér.
1/2 literes 2 korona 20 fillér, 1 liter 4 kor.

,RADICAL'

molypusztító poralakban,

elismert kitűnő hatású erős rovénykeverék

—20, —50 és 1 koronás dobozokban,
továbbá terpentinszesz, kámfor, naftalin, zuzott
bors, lavendula, virág patchouli levél, bagaria-
papír, stb.

Poloska irtásra

„Radical” poloskairtó folyadék (igen erős
hatású és nem maró),

egy üveg ára 60 fillér.

Erősbitett dalmát rovarpor

—80, —50 és 80 filléres dobozokban és kimérve

Padlófényesítésre

— és —

B e e r - e s z t é s r e

Kemény padlóra (parquettákra) Dr.
Friedländer-féle francia takarékos padlópaszta 1 kis
doboz 90 fill., 1 nagy doboz 1 korona 70 fillér.

Puha és keményfa padlóra egy.
arant Dr. Friedländer-féle főzött viasz 1 doboz
2 1/2 liter meleg vízben oldandó fel, 1 kor. 20
fill., kimérve 1 kiló 2 korona. Továbbá Paraffin,
Ceresin fehér és sárga viasz, hamuszir stb.

Ruha-, cipő- és fémtisztító-

szerek, padló-kefék és mázólcsetek, szivacsok
szivacs-hálók, mosdó-keztük és mosdó-ruhák
legjobb és legolcsóbb

bevásárlási forrása

811

Hánzu Nestor

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer János-utca 2.

Városi és megyei telefon 456. szám.

A hölgyek érzékeny arcbőre

főleg kirándulásoknál és utazásoknál stb. a forró évadban izzadság kiválasztása, por és rovarszúrások által károsan befolyásoltatik. Mindez esetekben az átlátszóan ismert **Corsini-féle** pipereszer

„EAU DE FLORENCE”

valóságos jótéteménynek bizonyult. Ha vele zsebkendőnket megnedvesítjük és arcunkat tisztítjuk, az idegek felfrissülnek, a bőr pedig sima és fehérré válik.

A szépség ápolása sétaközben!

— Egyszerű és radikális. —

Hazaövet után el ne feledjük Eau de Florence-vel mosakodni.

Raktár: Hanzu Nestor drogeria, Arad.

Minden

1000 korona

biztosított tőke után újabb 1000 koronát nyerhet, ha leányát az

Első Leánykiházasító Egylet m.

sz. gyermek- és életbiztosító

intézetnél biztosítja. Prospektust és felvilágosítást díjmentesen ad: Az Intézet Aradi Vezérügynöksége Szabadságtér 22. Színház-épület.

2703

12746—1910.

Hirdetmény.

Az aradi építőiparosok szövetségének indokolt kérelmére az eljárás szükséges egyszerűsítése érdekében az új építésügyi szabályrendelet 59. §-ának azon értelmezést adjuk, hogy ezen §. 2-ik bekezdése

„csupán az új építkezéseknél és új homlokzatok készítésénél állítandó állványokra és történetadó anyag leszállításokra vonatkozik, míg a javításokra valamint kisebb és a forgalmat sem nagy mértékben, sem hosszabb ideig nem gátló állványozásokra vonatkozólag, ugyisintén a kisebb mérvű anyaglerakásra vonatkozólag az eddigi gyakorlat marad érvényben.

Arad, 1910. július 2.

A városi tanács.

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, hó- és dús lithion-tartalmú ésványvíz.

Kiváló vegyösszetétel következtében sikeresen alkalmazható vese-, húgykő- és hólyagbajok eseteiben, valamint cukorbetegségek, csúszos bántalmaknál; továbbá a légző- és emésztőszervek hurutos bajainak gyógyítására

Igazgatóság: Budapest, IV. Ferenc József-rakpart 22.
Külföldi kirendeltség: EPERJES.

Főelárusítók Aradon: Dür Gusztáv, a városház szomszéged, telefon 118. Nagy Farkas, telefon 268. Fejér Gyula, telefon 71. sz. 281

4853—1910. kh.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város rendőrhatalmát az aradi állami mértékhitelítő hivatalban az 1910. év folyamán megtartandó időszakos mértékhitelítés sorrendje a következőkben tétetik közzhírré:

I. Az időszakos hitelítés rendje Aradon. (Az időszakos mértékhitelítés az alább felsorolt napokon d. e. 8. d. u. 2 órakor az állami mértékhitelítő hivatalban végeztetik el.)

c) A VII. kerületben lakó felek részére. Mosóczy-telep júl. 14. Munkácsy M. utca júl. 14. Nádor-utca júl. 14. Nagyvárad-ut júl. 18. Orczy-utca júl. 19. Bv. P. Pécskai-ut: 1—10. házszám júl. 20. 11—20. házszám július 21. Radnai-ut: 1—10. házszám júl. 25. 11—20. házszám júl. 26. 21—30. házszám júl. 27. 31—40. házszám júl. 28. Simándi-ut aug. 2. Szél-utca aug. 2. Téli-utca aug. 2. Török Gábor-utca aug. 2. Vas-utca aug. 2. Váscsár-ut aug. 2. Várház aug. 3. Órház aug. 3. Különböző helyek aug. 3.

d) A IX. kerületben lakó felek részére: S. Borju-utca aug. 4., Cigánytelep aug. 4. S. Iskola-utca aug. 4. Koszoru-utca aug. 4. S. Pécskai-ut aug. 8. P. Pécskai-ut aug. 8.

e) A X. kerületben lakó felek részére: Csorda-utca aug. 9. Kovács-utca aug. 9. Szeglet-utca aug. 9. Szerb-utca aug. 9. Temető-utca aug. 9. Templom-utca 1—30. házszám aug. 10. d. e., 30—60. házszám aug. 10. d. u. Tanyák aug. 11.

II. Javításba utalt mértékek újból való bemutatására fentartott napok: Május 12—14, május 27—28, június 3—4, június 16—18, június 23—25, július 1—2, július 8—9, július 15—16, július 22—23, július 29—30, augusztus 1, augusztus 5—6, valamint a javításba utalt mértékek újból való bemutatására a díjnyugtákon határidőül kitűzött napok.

A) Az időszakos hitelítésre kötelezett felek különös kötelesegei: Az 1907. évi V. törvények végrehajtása tárgyában kiadott 1908. évi 107226 sz. kereskedelemügyi miniszteri rendelet az időszakos hitelítésre kötelezett felekre a következő különös kötelezettségeket állapítja meg:

a) Az időszakos hitelítésre hozott mértékeknek és mérőeszközöknek tisztáknak, portól és rozsdától menteseknek — egyszerűen jókarban levőknek — kell lenniük, különben hitelítési eljárás alá nem bocsáttatnak. (45. §.)

b) Az időszakos hitelítés alkalmával tartoznak a felek összes mértékeiket és mérőeszközeit bemutatni tekintet nélkül arra, hogy azok mennyi idő óta vannak használatban. (46. §.)

c) A 100 kg.-ot meghaladó terhelhetőségű hidmérlegek tulajdonosai, — amennyiben ily mérlegeiknek helyszinén való hitelítéskivételük — valamint az állandóan felállított hidmérlegek tulajdonosai tartoznak mérlegük terhelhetősége 1/4 ad részének megfelelő terhet tarasuly, jól égetett téglák vagy kockák alakjában a mértékhitelítők rendelkezésére bocsátani, valamint a szükséges munkaerőről gondoskodni. (42. és 43. §§)

B) Büntető határozatok: Az 1907. évi V. törvények 32. és 33. §-ai a mértékügyi kihágásokra vonatkozólag a következő büntetéseket állapítják meg:

32. §. Kihágást követ el és amennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel, visszaesés esetében pedig, ha utolsó büntetésének kiállása óta két év nem

telt el, 8 napig terjedhető elzárással és 400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az:

a) aki a közforgalomban a törvény I. fejezete értelmében meg nem engedett mértéket vagy mérőeszközt használ;

b) aki oly mértéket vagy mérőeszközt, amely a jelen törvény értelmében hitelítendő, vagy időszakos hitelítési kötelezettség alá esett, szabályszerű hitelítés illetve az időszakos hitelítés nélkül forgalomba bocsá, vagy használatlanul, de az első hitelítés bélyegével le nem látva, eladásra készen tart;

c) aki vendéglőben, korcsmában, kényházban vagy más nyilvános helyiségben bort, sört vagy egyéb szeszes italokat a jelen törvény 28. §-a rendelkezéseinek meg nem felelő palackokban vagy ivóedényekben szolgálatot ki fogyasztásra.

d) aki a 24. §-ban meghatározott kivételek eseteiken kívül szabályszerű jelzéssel el nem látott hordóban bort, sört vagy egyéb szeszes italokat forgalomba hoz.

33. §. Kihágást követ el és amennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik, 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, visszaesés esetében pedig, ha utolsó büntetésének kiállása óta két év még nem telt el, 4 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az:

a) aki bár hitelítet, de oly mértéket vagy mérőeszközt használ a közforgalomban, amelyről tudta vagy köteles gondosság mellett tudnia kellett volna, hogy a törvényes követelményeknek meg nem felel.

(Ezen büntető intézkedés alkalmaztatik azon felekre, akiknek mértékei és mérőeszközei az 1909. évi 10.226 sz. kereskedelemügyi miniszteri rendeletben megállapított ugynevezett büntető hibahatárokat meghaladó mértékben hibásnak találván: a vétke könyelműség esetének fenforgása megállapítható.)

b) aki a törvény 16 §-a utolsó bekezdésének rendelkezése ellenére, az általa javított (módosított vagy igazított) mértékben vagy mérőeszközön lévő hitelítési bélyeget meg nem semmisíti;

c) aki oly rordót, amelyben bor vagy sör forgalomba kerül olyan javításnak vet vagy vett alá, amely a hordó tartalmát a rendeltettség megállapított hibahatárokon felül megváltoztatja és rajta az előző bélyeget meg nem semmisíti, vagy meg nem semmisített.

C) Megjegyzések a visszautasított mértékek javítását illetőleg: Az időszakos hitelítés alkalmával hibásnak talált s így visszautasított mértékek és mérőeszközök javításával bármely ahhoz értő iparos megbízható.

A mértékhitelítőkkel egyidejűleg az időszakos hitelítési központokban esetleg megjelenő idegen mértékjavító iparosok a mértékhitelítőkkel való együttműködésre semmiféle külön engedéllyel vagy felhatalmazással nem bírnak, velük semmi összeköttetésben nem állanak s az időszakos hitelítést fogadó mértékhitelítők nincsenek feljogosítva arra, hogy a hibás mértékek kijavíttatása céljából iparost a feleknek ajánljanak.

A hibás mértékek és mérőeszközök azonnal való kijavíttatása különben is felesleges, egyrészt azért, mert a kijavított mértékek és mérőeszközök újra való megvizsgálására és hitelítésére az időszakos hitelítési körutat végző mértékhitelítőnek rendszerint amugy sincs ideje, másrészt, mert a hibás mértékek és mérőeszközök kijavítására és hitelítésére hosszabb határidő engedélyeztetik.

Arad, 1910. március hó 29-én.

Sarlot,
főkapitány.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Csúos,

kisebb családnak való ház 4—5 szoba, fürdőszobával és mellékhelyiségekkel, valamint kerttel azonnali megvételre és bevonulásra kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. Comfortabel jelige alatt. 2712

Malomispán,

ki mint ilyen évekig szolgált egy malomban, jó bizonyítványokkal ellátva, ajánkozik azonnali belépésre. Cím a kiadóhivatalban. 2714

Üzletáthelyezés.

Eisele János Koronás Áruháza Arad, Forrai-utca Gr. Hunyady-féle palotába helyeztetett át. 2374

Paulison

a máv. állomástól 5 perc, a motor megállótól 2 pernyi járásra fekvő 1¹/₂ hold szőlő kőnával és teljes berendezéssel együtt eladó. Bővebbet: Florián-utca 14a. szám. 2644

Ügyes kárpitos

olcsón ajánkozik házakhoz dolgozni úgy helyben, mint vidékre. Stáhl M., Bercsenyi Miklós-utca 32. sz. 2657

Eladó

6 PH. cséplő garnitúra lokomobil, használt, „Garet“-féle 7 légkörnyomásra engedélyezve, a cséplő új, jutányos áron. Bővebbet Vulcu J. Maxim gépgyárosnál, Arad, Miksa-utca 6. 2675

Egy jóforgalmu

szatocsüzlet italméréssel, trafikál eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2654

Cukrász ület

jó forgalmu nagyobb vállalat miatt azonnal eladó: Schweiger Arad, Boros Beni-tér 8. 2687

Két jőházból való fiu

tanulónak azonnal felvétetik Kovács Gusztáv fűszerkereskedőnél Erzsébet-utca 13. 2683

Deák Ferenc-utca 15. számu

házban teljes ellátásban részesülhet; csakis intelligens urhölgy jelentkezhet. 2679

Jrodai kisasszony!

keres Bettelheim K. utóda gőzmosó intézet Aulich Lajos-u. 2. 2711

Lampion, Confetti

legolcsóbb árban. Crépe papírok a legdivatosabb színekben. Nyári Divatalbum 60 fillér Ingusz I. és Fla könyv- és papirkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. Telefon 517. 167

Modern garcon lakás

mely 2 szobából, előszobából és fürdőszobából áll, (teljesen különálló ház) november 1-re kiadó Révay-utca 9 szám alatt. Értekezni lehet az udvarban. 2682

Angyal-utca 25a. sz. ház

melyben egy husz év óta fennálló, jóforgalmu italmérés és tőzsdével bíró szatocs-üzlet van eladó. 2378

A nyaraló és fürdőző

közönség figyelmébe ajánlom 90 ezer kötetes kölcsönkönyvtáramat. — 80.000 kötetes zenekölcsönző intézet — Confetti és Lampionok legjutányosabb forrása. — Olcsóságok levélpapírosban. Üzleti könyvek: Strazák stb. nagy raktára. Irodai kellékek és írószerekben különlegességek. — Antiquarium. Kerpel László könyvkereskedése Aradon. Telefon 385. sz. 525

Olcsó pénz

közvetit tisztviselő-, váltó- és jelzalog-kölcsönökre, továbbá minden elfogadható érték 70%-áig. Weber Károly bankbizományos, Világos. Telefon szám 20. 2478

2 szobás lakás

augusztus 1-re kiadó Fácán-utca 3a. sz. alatt. 2378

Kész kerekeket

7—8—9 kor., hajlított löcsöket kor. 1.20—1.40, és mindenféle kocsialkatrészeket jutányosan szállít Geiszl jármű- és faáru-gyár Miksa-utca 2—3. 2504

Ka cigarettázik

használnon Progress szivarkahüvelyt. 100 drb. 26 fill. 1000 drb. K. 240. Egyedül kapható Ingusz I. és Fla könyv- és papirkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1651

18328—1910.

Hirdetmény.

Az 1910. évi június hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság által küldött összeírásai jegyzék 9 drb. ívét az állami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t.-c. 17. §-a és az erre vonatkozó utasítás 17. §-a értelmében 1910. évi július hó 15-től számított 8 napra a városi fogyasztási adófelügyelőségnek közszemlére kitétetik, melyet az érdekeltek, névszerint Domokos Jánosné, Dávid Vilmos, Rudkovszky Ferenc, Kertész Gábor, Hidvéghy Pál, Jaszinszky Sándorné, Brandenburg András, Szattler Simonné, Benyung Ferenc, kik italmérési engedélyt kaptak, nemcsak megtekinthetik, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve úgy nevezettek, mint az aradi kereskedelmi testület és az ipartestület is nyújthatnak be a fentebb jelzett idő alatt a városi fogyasztási adófelügyelőségnek észrevételeket. Arad, 1910. évi július hó 9. A városi tanács.

natkozó utasítás 17. §-a értelmében 1910. évi július hó 15-től számított 8 napra a városi fogyasztási adófelügyelőségnek közszemlére kitétetik, melyet az érdekeltek, névszerint Domokos Jánosné, Dávid Vilmos, Rudkovszky Ferenc, Kertész Gábor, Hidvéghy Pál, Jaszinszky Sándorné, Brandenburg András, Szattler Simonné, Benyung Ferenc, kik italmérési engedélyt kaptak, nemcsak megtekinthetik, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve úgy nevezettek, mint az aradi kereskedelmi testület és az ipartestület is nyújthatnak be a fentebb jelzett idő alatt a városi fogyasztási adófelügyelőségnek észrevételeket. Arad, 1910. évi július hó 9. A városi tanács.

Azonnali belépésre keresek

gabonaüzletembe egy 4 közeposztályt végzet, a magyar, német nyelvet bíró jó írásu

gyakornokot

kezdő fizetéssel. 2623

Weisz Adolf

terménykereskedő, Ujarad.

Olcsóbb lett a hus!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a mai naptól kezdve az összes hus árakat mélyen leszállítottam, n. m.: 2716

Marhahus eleje klgr.-ként	48 kr.
hátulja	60 "
Szelet-Rostélyos	60 "
Borju hus eleje	76 "
hátulja	90 "
Sertés hus	76 "
karéj	80 "
Zsir és hárj	92 "

Viszont eladásra és nagyban vételnél árendemény.

Minden nap friss vágás.

Szíves pártfogást kér, kiváló tisztelettel

Guthir György,

Demeter- és Fejsze-utca sarok.

Egy próba

beigazolja, hogy nálam olcsón, célszerűen vásárol minden hölgy a maga és gyermekai részére. 2715

1 női blous 1 frt.-tól, 1 szép leányruha 5—14 évig 3 frt. 50-től, női alj 5 frt.-tól.

Megrendelést elfogadok. Finom cérna vászon, chifon, karton raktáron. — Minden 6 ing. 6 hálókabát, 8 nadrághoz 1—1 kitűnő divatos szabás. — Minta vidékre bérmentve.

Friedmann Eszti,

Szabadság-tér 12., 1. em. jobbra.

Vaskapu.

18398—1910.

Hirdetmény.

Budapest székesfőváros törvényhatósága által boldog emlékeztető József főherceg ur Ó cs. és kir. Fensége honvéd főparancsnokságának 26-ik évfordulója emlékére, a m. kir. honvédség kötelekebe tartozó, vagy tartozott egyének árvái vagy félárvái neveltetésére létesített alapítványi helyek közül az 1910—11. tanév kezdetén a József főherceg házában négy hely kerül betöltés alá, mely helyekre nézve a kijelölés joga, az illetőségre való tekintet nélkül Ó császári és Királyi Fenségét József főherceg urat illeti meg.

Erről Arad sz. kir. város közönségét azzal értesítjük, hogy a pályázati feltételek a városi levéltárban megtekinthetők.

Arad, 1910. július hó 8.

A városi tanács.

Saját gyártmányu

gazdasági kötélárak.

Nagybani raktára 2302

kender, len és jutaáraknak.

Gabonaszákak, vízhatlan ponyvák, szőlőkötöző fonál, kéve-kötelek stb. ...

Mindennemű kárpitos kellekek

fonott löcsör, vásznak, gradlik, hevederek, legolcsóbban kaphatók ...

Erdélyi és Bácskai Iparáru raktár

Reich B. Károly Fia s Társa

cégnél ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 6. SZ. (Verbos ház.) Telefon 649.

Modern, szolid

jégszekrények

hentesek, mészárosok, vendéglősök és magánháztartások részére legjutányosabban szerezhetők be

Husserl Manó

jégszekrénygyárban 3081

Arad, Szt.-Pál-u. 11. Telefon 348.

Különlegesség

szomszéd és légnyomású sörkímélő szekrényekben

Nagymennyiségű

pléh-pánt

maculatura

jutányos áron

eladó.

~~~~~

Nem kell reklám!

Mert mindenki tudja, hogy a

Aradinyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

temesvári ernyőgyár raktárában legolcsóbban szerezheti be 2354

ernyő és fűző szükségletét.

Javítások olcsón és pontosan eszközöltetnek.

Arad, Központi szálló mellett. (Andrassy-tér 20.)

Varga D. Dani.

Nyomatott Berger és Wirth budapesti festékgyárának festékével.